www.svoboda-news.com

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, мані-ордери і чеки треба адресувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 8-го грудня 1917. Ч. 145. VOL. XXV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, December 8, 1917. No. 145.

УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО НЕ БЕРЕ УЧАСТИ

В МИРОВИХ ПЕРЕГОВОРАХ З ЦЕНТР. ДЕРЖАВАМИ.

Між українським правительством а ґен. Калєдіном мало прийти до згоди.

Новий наступ в Італії. — 11.000 полонених і 60 гармат.

Вісти з України.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Українці не стоять у жадних переговорах з центральними державами.

ЛОНДОН, 6. грудня. — Підчас коли делеґати большевиків згодили ся на 10-дневне завішене оружя, як се урядово доносить німецький ґенеральний штаб, витворюють ся сильна і чимраз більше змагаюча ся опозиція проти мирових заходів в самій Росії, як се вказують вісти з ріжних жерел.

Українське урядове бюро після телеґрафічного донесеня дорогою через Женеву оголосило слідуючу заяву:

„АНІ УКРАЇНСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ АНІ УКРАЇНСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО НЕ РОЗПОЧАЛО ЖАДНИХ ПЕРЕГОВОРІВ З ЦЕНТРАЛЬНИМИ ДЕРЖАВАМИ, ПОМИМО, ЩО ТАК ТВЕРДИЛИ НІМЕЦЬКІ ДОНЕСЕНЯ".

Ґен. Каледін прирік не нападати на Україну.

Доносять, що ґен. Каледін погодив ся з українським правительством, прирікаючи не робити наступу на Україну.

Військові відпоручники чужих держав прибули до Києва.

Військові відпоручники чужих держав, які покинули російську головну кватиру, прибули до Києва.

УКРАЇНА ПРОТИ ПРАВИТЕЛЬСТВА БОЛЬШЕВИКІВ.

Побіда в Катеринославщині.

(З корреспонденції Гаралда Віліямса).

ПЕТРОГРАД, 4. грудня (спізнена телеґрама). — Большевики потерпіли цілковите поражене в київській окружній раді. Українські війска, о скільки се є можливе, є нагороджені на своїх власних землях і в кількох останних днях прибули домів українські війска, які творили часть петроградського ґарнізону.

У виборах в катеринославській губернії, яка лежить поза (?) територією України, Українці віднесли рішучу побіду.

Трудність у розвязаню земельного питаня.

Полагоджене земельного питаня стрічає трудности. В манифесті, в якім українське правительство заявило було, що переймає власть, проголошено під сильним впливом центральної партії рад принцип удержавленя всіх приватних земельних посілостий без відшкодованя. Польські дідичі і товариство фабрикантів цукру піднесли сильний протест проти сього і **українське правительство змінило свою декларацію, додаючи, що розвязане сього питаня полишаєть ся до порішеня місцевим (українським) установчим зборам і заявило, що на кождий случай буде старати ся оминути економічний роздор.**

Відносини між Україною а ґен. Калєдіном приязні.

Приязні, коли не сердечні відносини, привернено між Києвом і Новочеркаском. Винниченко, президент українського кабінету, поставив жадане, що конечною є координація між Україною і иншими автономними державами.

В АВСТРО-УГОРЩИНІ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

АВСТРО-УГОРЩИНА Є КОЖДОЇ ХВИЛІ ГОТОВА ДО ЗАКЛЮЧЕНЯ МИРА.

Народи Австро-Угорщини домагають ся права самовизначеня.

АМСТЕРДАМ, 5. грудня. — Телеґрама з'Відня подає зміст промови цісаря Карла, виголошеної при отворенню нарад австро-угорської делеґації. **У своїй промові цісар заявив, що монархія є кождої хвилі готова до заключеня такого мира, який забезпечив би цілість монархії. Заявив однак, що його держава не перестане так довго бороти ся, доки вороги не покинуть своїх намірів, щоби її розчленувати.**

„Сьвітлий успіх наших побідних війск і діла нашої фльоти, — говорив цісар Карло — наповняють нас патріотичною гордостию. Після сьвітлої оборони нашого становища ми є нині, як і передтим, готові кождої хвилі приступити до заключеня чесного мира, який дав би забезпечене на істнованє і цілість монархії.

„Ведені сею ідеєю, витаємо з радісним вдоволенем благородні змаганя папи і на будуче не оминемо жадної нагоди, щоби можливо як найскорше покінчити коштовну війну і великі жертви, які спричинила і спричиняє війна.

„В дусі тих змагань наше правительство заявило готовість приймити предложене російського правительства, щоби розпочати переговори в справі загального мира. Нехай Всемогучий благословить се діло, яке веде до осягненя мира та до помиреня і взаїмного довіря між народами Европи.

„Російський нарід по тяжких пробах, перший зпоміж наших ворогів, який є готовий відповісти на наш мировий поклик, нехай буде певний, що нашим сердечним бажанем є привернути давні приязні відносини.

„З другої однак сторони ми мусимо вважати своїм сьвятим обовязком не зложити скорше оружя, яке змусили нас вхопити наші сусіди, жадібні знищеня і рабунку, аж доки наші вороги виразно не відкажуть ся від своїх шалених намірів розчленованя і здавленя монархії.

„Ми позістанемо панами у своїй власній хаті. Наш союз з німецьким цісарством зістав славно скріплений побідним походом на полудневий захід. Як найсердечнійші і братерські відносини лучать нас з поступовим народом болгарським. Вповні надію ся доби нової щасливої будучности і певного розвою для близкого нашого союзника, цісарства турецького".

Словінці, Чехи і инші народности Австро-Угорщини, користаючи з нагоди розпочатя мирових переговорів з Росією, поставили домагане на право самовизначеня народів, як се воно містить ся в предложеню російського правительства, і жадають, щоби воно було примінене також до народів Австро-Угорщини.

Війна проти Австрії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Війна буде виповіджена Австрії в протягу 24 годин.

ВАШІНҐТОН, 6. грудня. — **Заповідаєть ся, що резолюція в справі проголошеня війни Австро-Угорщині буде ухвалена конґресом в протягу 24 годин.**

Резолюція в справі виповідженя війни Австро-Угорщині принята в комісії заграничних справ.

ВАШІНҐТОН, 5. грудня. — Резолюція в справі виповідженя війни Австро-Угорщині, виготовлена в комісії для загр. справ в палаті послів і нею одноголосно принята, звучить, як слідує:

„ТОМУ, що цісарське і королівське австро-угорське правительство заострило дипльоматичні зносини з правительством Злучених Держав Америки і допустило ся воєнних чинів супроти правительства і народу Злучених Держав Америки, між тими через своє признане безоглядного веденя воєнних операцій на мори при помочи підводних лодок союзником, цісарським німецьким правительством, з котрим Злучені Держави Америки стоять на воєнній стопі, і через уділюване свому союзникови чинної підпори і помочи на суші і на мори у веденю війни проти правительства і народу Злучених Держав Америки, нехай буде

„ПОРІШЕНЕ сенатом і палатою послів Злучених Держав, зґромаджених в конґресі, щоби був воєнний стан і щоби отсим його істноване було проголошене та щоби він істнував від полудня 5. грудня 1917 р. між Злученими Державами Америки та цісарським і королівським австро-угорським правительством; щоби президент був і що він є отсим уповажнений і візваний ужити всі морські і сухопутні сили Злучених Держав і помічні жерела правительства до переведеня війни проти цісарського і королівського австро-угорського правительства та щоби для переведеня війни до успішного кінця ужити всїх жерел доходу краю, призначених отсим конґресом Злучених Держав".

МИРОВІ ПЕРЕГОВОРИ
між Росією і Німеччиною.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Заключено завішене оружа на 28 днів.

ЛОНДОН, 5. грудня. — Російський урядовий звіт з переговорів в справі завішеня оружа, який одержано тут при помочи бездротного телеґрафу, доносить:

„Делеґати зі сторони неприятеля дали виминаючу відповідь на перші два російські предложеня, але приобіцяли засягнути в сій справі ради своїх правительств. Російські делеґати зробили іменно щодо основних точок в справі завішеня оружа предложенє, щоби неприятель не посилав війск зі східного фронту на инші фронти проти союзників Росії та щоби німецькі війска уступили з островів в заливі Моон. **Делеґати зі сторони неприятеля відкинули сі предложеня.**

„Делеґати зі сторони неприятеля предложили проект завішеня оружа на цілім фронті, почавши від Балтійського аж до Чорного моря, який російські делеґати супроти виминаючої відповіди неприятельських делеґатів на російські предложеня передали до розгляненя російським військовим зандвцям.

„Зразу пропоновано, щоби завішенє оружа заключити на 14 днів. Однак остаточно обі сторони згодили ся на 28-дневний реченець, який відтак автоматично може бути продовжений.

„Російські делеґати поставили домагане, щоби слідуючі наради відбули ся на російській території по упливі 7 днів".

На протяг 10 днів ухвалено здержати всякі воєнні операції на східнім фронті.

БЕРЛІН, 6. грудня. — **Урядовий звіт німецького головного штабу доносить, що заключено умову здержати на протяг 10 днів на цілім російськім фронті всякі воєнні операції, почавши ві длятниці в полудне.**

Урядовий звіт звучить:

„Вчера уповновласнені відпоручники головних штабів Німеччини, Австро-Угорщини, Туреччини і Болгарії підписали умову з уповновласненими відпоручниками в справі здержаня на протяг 10 днів всяких воєнних операцій на спільних боєвих фронтах.

„Початок назначено на пятницю в полудне.

„Сей 10-дневний протяг часу має послужити для переведеня переговорів в справі завішеня оружа. Щоби дословно передати вислід з дотеперішних переговорів, частина членів російської делеґації повернула домів.

„Засіданя комісії відбувають ся дальше".

Домашна війна в Росії.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ґен. Корнілов має перебувати в Орші.

ЛОНДОН, 5. грудня. — Ґен. Корнілову, бувшому головному командантови військ, який утік з Могилева перед приходом військ большевиків, мало товаришити 400 кавказьких козаків.

Як се доносить „Дейлн Мейл", ґен. Корнілов находив ся в понеділок в Орші, на північ від Могилева.

Видали наказ арештувати особи, які підписали відозву провіз. правительства.

ПЕТРОГРАД, 5. грудня. — **Військовий провізоричний комітет видав приказ арештувати в Кронштаді всіх тих, що в неділю видали були маніфест в імени провізоричного правительства.**

Місце побуту дотичних осіб є правдоподібно незвісне провідникам большевиків.

Причиною упадку Керенського було легковажене соціялістів.

ПЕТРОГРАД, 1. грудня. — Коновалов (кадет), міністер торговлі і промислу в кабінеті Керенського, розмовляв з корреспондентом „Зединеної Преси" у своїй келії в Петропавловській кріпости. Його арештовано на приказ большевиків в початках падолиста, коли повалено провізоричне правительство Керенського і від сього часу він сидить у вязниці.

Коновалов заявив, що причиною упадку Керенського було, що він не послухав тих, які радили йому утворити соціялістичне правительство, найліпше средство, щоби вийти з трудного положеня.

„Я відчуваю се яко такий, котрий має чисту совість і котрий сповнив свій обовязок, — заявив Коновалов. — Разом з прочими членами провізоричного правительства я присягнув берегти чести і єдности Росії і її цілу та неподілену предложити установчим зборам, які одинокі мають право рішати про свою будучу долю. Я боров ся проти змагань невідповідальних осіб, щоби не дати ошукати держави і зробити її зрадником справи союзників. На нещастє мої змаганя зістали ударемнені.

„Коли я вдруге вступив до кабінету, я говорив Керенському, що найліпшим способом, щоби вийти з трудного положеня, є утворене соціялістичного кабінету. Се могло виратувати Росію від руїни, яка тепер їй грозить. І за те, що я вірно сповняв свій сьвятий обовязок, вони мене ось-тут посадили".

Терещенко надіє ся на Злучені Держави.

Відтак відвідав кореспондент **Михайла Терещенка**, який був в кабінеті Керенського міністром загр. справ. Високий молодий чоловік, з блідим лицем і живими очима, зірвав ся з ліжка і нервово запитав:

„Як йдуть справи в нашім краю? Ми всі ожидаємо помочи і проводу Америки. Прошу передати від мене привіт Американцям".

ВІЙНА З ІТАЛІЄЮ:

Новий наступ в Італії. — 11.000 полонених і 60 гармат.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

ЛОНДОН, 6. грудня. — **В одній з найбільше завзятих і кровавих битв, які вели ся на італійській землі, німецькі війска перебили ся через сильні окопи Італійців на фронті коло Асіяго, беручи 11.000 Італійців в полон і здобуваючи 60 гармат,** як се доносить німецький урядовий звіт.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

Німці полонили 9.000 Анґлійців та здобули 148 гармат і 716 машинових крісів.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

БЕРЛІН (через Лондон), 6. грудня. — Нинішний урядовий рапорт доносить про відобране від анґлійських війск місцевостий Ґренкур, Анекс, Кантень і Ноель та ліса на північ від Маркоєн.

Звіт звучить:

„Наші війска посунули ся о 4 кільометри наперед на фронті 10 кільометрів широкім.

„На полудне від Мевр здобуто анґлійські окопи. Між Мевр і Маркоєм неприятель уступив назад.

„Число Анґлійців, взятих в полон в битві коло Камбре, зросло на 9.000. Число здобутих гармат виносить 148, а машинових крісів 716".

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
to United States:	в Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
to Jersey City and to foreign countries	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.00 per 3 months	на пів року $1.75
$1.75 per 6 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".
При висилаю замовлення надсилять долучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Montgomery.

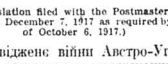

З біжучої хвилї.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Виповідженє війни Австро-Угорщині можна вважати вже довершеним фактом.

Треба мати тут на увазі, що з хвилею формального виповідженя війни Австро-Угорщині всі горожани Австрії й Угорщини будуть зачислені до кляси „ворожих чужинців". Тимсамим всі зарядженя американського правительства, які дотепер відносили ся лише до горожан Німеччини, будуть обовязувати також горожан Австрії й Угорщини.

До кляси „ворожих чужинців" будуть зачислені отсим також і Українці, котрі походять з Галичини, Буковини і Угорщини, а котрі перебувають у Злучених Державах і не приймили американського горожанства. Обовязком тих Українців є як найточнійше придержувати ся заряджень, виданих американським правительством для „ворожих чужинців". Одним з важнійших вже істнуючих заряджень є заборона для ворожих чужинців мешкати або працювати, а навіть переходити в тій полосї (зоні), яка сягає сто ярдів від доків, каналу, заливу чи пристани. Дальше можна надіяти ся, що правительство зарядить окреме реджістроване всїх „ворожих чужинців" та примусове видаленє їх з фабрик амуниції, оружя й инших воєнних матеріялів.

Всякі зарядженя, які мають обовязувати горожан австрійських і угорських, будуть проголошені безпосередно по виповідженю війни Австро-Угорщині.

Не є однак виключене, що американське правительство зробить деяку ріжницю між горожанами Австрії й Угорщини, ділячи їх на відповідні кляси і видаючи для них окремі зарядженя.

Як доносять вісти з Вашінґтону, адміністраційні власти єю справу тепер докладнійше розважають. Можливим отже є, що деякі, а може і всї недержавні народи, які жиють в Австро-Угорщині (то є з виїмком Німців і Мадярів), не будуть зачислені до кляси „ворожих чужинців". В тій справі роблять також заходи політичні орґанізації інтересованих народів, щоби ріжні зарядженя і обмеженя, видані для „ворожих чужинців", не були до них примінені.

Також і наша орґанізація, „Українська Рада", робить в тім напрямі заходи в політичних кругах у Вашінґтоні, щоби австрійських і угорських Українців виключити з кляси „ворожих чужинців". Надіємо ся, що сї заходи принесуть бажаний успіх.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Телеґрама зі 6. грудня з Торонто (Канада) доносить:

Нині тут проголошено, що поверх міліон Українців в Канаді і Злучених Державах, зорґанізованих в товаристві „The Ukrainian Immigrants' Aid Committee" (Запомоговий Комітет українських іміґрантів), протестує проти предложеня большевиків в справі мира без здобутків. Комітет в Торонто скликав в сій справі на суботу збори, з яких будуть вислані протести і осторогу до Петрограду і Києва.

Сказано, що Українці в північній Америці, з яких більшість походить з Галичини і Буковини, сильно обурені пропозицією большевиків, які хотілиб оставити Українців, Чехів, Румунів та инших південних Славян під австрійським пануванням. Кажуть, що вони бажають собі, аби Росія анектувала Галичину і Буковину.

Ся депеша з Торонто, Онт., заінтриґувала нас передівсім тим, що сей якийсь „Запомоговий Комітет українських іміґрантів" рішучо не звісний ширшому загалови ані в Канаді ані в Злучених Державах, а — як видно з телеґрами — має претенсію оголошувати себе представником міліона українських іміґрантів в обох сих державах північної Америки.

Є лише чутка, що той „Комітет" стоїть під орудою п. О. Сушка, презбітеріянського прічера з Вінніпеґу, Ман. О скілько се правдиве, не знаємо, одначе як воно так є, то сей „Комітет" не має жадного значіня і не має права говорити в імени загалу американських Українців. Перша річ, що п. Сушко є скомпромітований між канадійськими Українцями, а друге, що ті, котрі ще з ним остали ся, творять дуже маленьку ґрупку, себто ґрупку презбітеріянських відступників серед загалу Українців ґреко-католиків.

Виразно кажемо, що не ходить нам о політику сеї ґрупи. Політика може бути добра, а навіть найліпша, але о те, **що та ґрупка не має права промовляти іменем цілого загалу Українців в обох державах північної Америки.** Український загал вже нераз висказував свої гадки про політичне положенє в Европі і як схоче, то ще скаже. Сього ніхто йому не заборонить. Але він ніколи не позволить скомпромітованим самозванцям говорити в його імени, бо се компромітує лише і український загал і його справи.

ПОДІЛ ДАВНОЇ РОСІЇ.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Росія перед революцією складала ся з двох головних частин — Росії европейської і азийської.

Европейська Росія обіймала 50 ґуберній, а крім того до неї належала ще Фінляндія (8 ґуберній), Польща (10 ґуберній) і Кавказ (12 ґуберній).

Азийська Росія обіймала Сибір і Туркестан.

Все те за панованя царів називало ся „єдиною і неділимою Росією".

Але прийшла війна, а за нею революція і „єдиної та неділимої Росії" не стало.

Росія вже поділена.

Поділ іде після національних границь.

Передівсїм у війні Росія стратила три національні области: Польщу, Литву і Курляндію.

Польща, до якої належали ґубернії: Варшава, Калїш, Кельци, Ломжа, Люблин, Пйотрків, Плоцк, Радом, Сєдльце і Сувалкі — творять вже окрему державу.

Головний спір з тою Польщею мають Українці, котрі не позволять на се, аби до Польщі належала українська провінція Холмщина. Вона правдї, тому 9 лїт назад, була частию польської ґуберії люблинської, але опісля її вилучено в окрему холмську ґубернію, а впрочім не се важне, але те, що Холмщина українська а не польська і мусить належати до України.

Дальше на північний схід від Польщі є занята Німцями **Литва**. Литовці хотять утворити окрему державу, разом з Лотишами, котрі жиють переважно в **Курляндії**, тепер занятій Німцями, і частині сусїдної Лївонії, яка ще майже ціла осталась при Росії.

Одначе Росія уся розпадасть ся на части.

Передівсїм відпала **Фінляндія**, яка проголосила независимість.

Дальше проголосила **Україна** окрему републику, яка може увійти в спілку народів Росії.

До української републики належить отсих 9 ґуберній:

Волинь, Катеринослав, Київ, Поділє, Полтава, Таврія (без Криму), Харків, Херсон і Чернигів.

Сї ґубернії є чисто українські або переважно українські.

Крім того Україні домагають ся прилучення до України ґубернії холмської і части сусїдних ґуберній, в яких живе ще кілька міліонів Українців.

Третою і найбільшою державою, яка остала ся з дотеперішної европейської Росії є — **Московщина**, зі столицями Петроґрадом і Москвою.

„Европейська Росія" перед революцією обіймала 50 ґуберній, а тепер осталось Московщині якраз половина з того, і то деякі части тих 25 московських ґуберній не є московські (наприклад полудневі части воронїжської і курської ґубернії є українські).

Опісля відлучив ся від Росії **Кавказ.**

Кавказ се простір між Чорним і Каспійським морем, який розділюють на дві частини Кавказькі гори.

На Кавказї є кількадесять народностий, з яких одначе лише кілька є численнійших, а саме: Українці (1½ міліона), Татари (2 міл.), Вірмени (1,200.000), Грузини (Ґеорґійці) (1½ міл.), Греки (100.000) і т. д. Москалїв на Кавказї обчисляють на 2 міліони, але більше живуть роздроблені по цїлім Кавказї.

На Кавказї досї, о скільки звісно, повстало дві републики; **українська** (козацька) **нубанська і грузинська кавказьна.**

Українська кубанська република обіймає область Кубань зі столицею Катеринадаром. Можливо, що до неї прилучить ся ще Чорноморська область і часть Тереку, де живуть терські козаки, між якими четверту часть творять Українці.

Кавказька (грузинська) република імовірно не обімає ще цїлої решти Кавказу.

З меньших провінцій европейської Росії остало ся ще цїлість.

Бесарабія (між Прутом і Днїстром), яка проголосила автономію. (В Бесарабії є пів міліона Українців).

На Криму (півострів на Чорнім морі) проголосили Татари републику. На 600.000 населеня найбільше є там Татарів; яку четвертину населеня (на півночи) творять Українці, а крім того жиють ще там Греки, Болгари і Німці.

Давнїйше доносили вісти, що Крим заявив ся за злукою з Україною, але тепер відай хоче бути окремою републикою.

Дальше проголосили свої републики дві козацькі области, а саме **область донських козаків і область оренбурських козаків.** (Полудневa часть области донських козаків в околици Ростова є переважно українська).

Естонія (на захід від Петроґраду), де живуть Естонці, проголосила автономію.

І якщи **Білорусь** проголосила також автономію.

Росія азийська покищо розпала ся на дві части.

Ціла **Сибір**, яка простором півтора разу так велика як Злучені Держави, проголосила свою републику, зі столицею в Омску. Вибрано вже президентом Потаніна.

Також відлучив ся вже **Туркестан** (на полудневий захід від Сибіри).

І так ціла передреволюційна „єдина і неділима Росія" вже поділена, поділена на кільканайцять частий, після національностий, або після ґеоґрафічних условин.

Московський нарід вже не панує над другими, а господарить дома в Московщині, а другі народи у себе дома.

Одначе після власної волї всї ті народи і краї, які тепер відділили ся, можуть злучитись до одної спілки, яко злучені держави Росії.

Як орґанізувала ся і росла в силу Українська Центральна Рада.

Українська Центральна Рада, яка нині є властивим представником української републики, зорґанізувала ся 16. марта 1917 року в Києві, столиці України. Президентом У. Ц. Ради вибрано проф. Михайла Грушевського, заслуженого провідника українського руху, а заступниками президента вибрано Володимира Винниченка і Сергія Єфремова.

Українська Центральна Рада поставила собі за ціль здобути українському народови його давні права на самостійність. Тому й орґанізовано У. Ц. Ради взяли участь всї українські партії в Києві.

Українська Центральна Рада, яка відразу приняла форму парляменту, складала ся в початках з 20 членів. Всї вони на початок рішили заняти ся орґанізацією українського населеня, бо сказали, що воля України і суспільні справи залежать від того, чи буде український нарід зорґанізованою сильною масою, на яку українські провідники можуть оперти ся, чи буде він купою піску, яку рознесе перший подув вітру.

Як лише чутка про сю орґанізацію рознесла ся по селах та містах, то зараз з усїх міст почали надходити заяви, що українське громадянство признає Українську Центральну Раду своїм найвисшим правительством на Україні. А щоби У. Ц. Раді надати характер властивого представництва цїлого українського народу, то скликано до Києва **український національний зїзд**, який і відбув ся в днях 19, 20. і 21. цьвітня 1917 року. В сїм зїздї взяли участь представники всїх орґанізацій на Україні. Вони признали У. Ц. Раду своїм правительством і виделеґували до У. Ц. Ради 150 своїх послів.

Тодї Українська Центральна Рада видала поклик, аби український нарід орґанізував ся. На сей заклик перші відгукнули ся жовнїри. Вони скликали на день 18. мая 1917 р. до Києва **український військовий зїзд**, зорґанізували Українську Військову Раду, признали Українську Центральну Раду своїм найвисшим правительством і обіцяли оружем піддержати її домагання.

Дня 10. червня 1917 року відбув ся в Києві **зїзд української селянської спілки**, яка також признала У. Ц. Раду своїм найвисшим правительством і вислала до неї 212 своїх послів.

Дня 13. червня 1917 р. відбув ся в Києві **другий український військовий зїзд**, який потвердив ухвали першого українського військового зїзду і виделеґував до Української Центральної Ради 132 послів.

Дня 23. липня 1917 року відбув ся **всеукраїнський робітничий зїзд**, який виделеґував до Української Центральної Ради 100 послів.

Таким чином Українська Центральна Рада згуртувала у своїм складі около 650 послів, представників селян, робітників, жовнїрів і взагалі цїлого українського народу. А маючи у своїм складі представників ріжних орґанізацій і партій на Україні, Українська Центральна Рада почула ся настільки могучою, настільки авторітетною, що з повною рішучостию приступила до здійснюваня основних вимог українського народу. Вона вислала до Петроґраду своїх делеґатів, які мали представити російському тимчасовому правительству домаганя українського народу. Але російське правительство відкинуло домаганя українських делеґатів і сї огірчені повернули до Києва з нічим.

Таке поведенє російського правительства (в якім премієром був кн. Юрій Львов) не подобало ся Українській Центральній Раді і вона рішила скликати до Києва **всеукраїнський конґрес** на день 23. і 24. червня 1917 року. Зібрав ся конґрес і почав радити...

Се була переломова хвиля в політичнім житю українського народу. Обурені на російське правительство, делеґати конґресу ухвалили установити своє власне правительство, відвічальне перед Українською Центральною Радою, але покищо не зривати з Московщиною. Саме тоді відбував ся український військовий зїзд. Тодїшний російський міністер війни, Александер Керенський, заборонив був сей військовий зїзд. Але зїзд відбув ся проти волї Керенського. І той зїзд, почувши про становище російського правительства супроти українських домагань, зажадав від Української Центральної Ради, щоби вона зірвала зносини з Петроґрадом і проголосила независимість України. Але всеукраїнський конґрес і У. Ц. Рада не хотїли до сього допустити і скінчило ся на тім, що Українська Центральна Рада видала, одобрений всеукраїнським конґресом і українським військовим зїздом, відомий вже всїм свій перший універзал, а вже 30. червня 1917 р. проголосила автономію України і українське міністерство.

Сей універзал мав надзвичайні наслїдки. По всїй Україні нарід постановив підлягати лиш Українській Центральній Радї і лише їй платити податки. Побачив російський уряд, яка небезпека йому грозить і вислав міністрів Керенського, Терещенка і Церетелї на переговори з Українською Центральною Радою. В результаті У. Ц. Раду признано правительством України, про що вона й оповістила населенє у своїм другім універзалї.

Угода Петроґраду з Києвом викликала крізу в російськім кабінеті. Подали ся у відставку всї кадетські міністри, навіть сам премієр, кн. Ю. Львов. Становище премієра заняв Александер Керенський. Він, змовивши ся з кадетами, ворожо поставив ся до української справи і хотїв відібрати українцям ті права, які вони здобули по революції. Се викликало негодованє між українським народом і його провідниками.

Хто знає, що вже з початком вересня 1917 р. було би стало ся, коли би не реакційний заговір Корнїлова, який хотїв повалити російське революційне правительство і захопити всю власть у свої руки. Се грозило поворотом реакції і тому Українська Центральна Рада заявила ся за Керенським а проти Корнїлова. Се скріпило силу Керенського і Корнїлов піддав ся...

Думали Українці, що тепер Керенський і весь московський нарід зрозуміють щирі наміри українських провідників і признають нашому народови його права на автономію. Але завели ся. Керенський згодом злучив ся з кадетами, які були найбільшими ворогами українського руху, і провадив дальше протиукраїнську політику.

Се підірвало довірє українського народу і його провідників до Керенського та до репрезентованих ним елементів і коли проти Керенського повстали большевики, Українська Центральна Рада заняла нейтральне становище.

А побачивши, що в цїлій Росії запанувала майже анархія і про якийнебудь порядок нема що й думати, **Українська Центральна Рада дня 20. падолиста 1917 року видала третий універзал і проголосила независимість України.** Нині вона має всю політичну і військову контролю над цїлою українською територією.

Володимир Сиротенко.

НАШІ ДІТИ.

Чи не дивні на сїм сьвітї
З давних давен наші діти?
Ти дитину тую любиш,
Ти що дня її голубиш,
Їй же тяжко, щоб мовчати,
Вона знає лиш — кричати.

А коли тая дитина
Стане тямлюща людина,
Нужда стане її бити
Почнуть скрізь її гнобити,
Шкіру з неї стануть драти,
Вона знає лиш — мовчати.

Ню Йорк, 19. падолиста 1917.

Олекса Коваленко.

УСЬМІХ ЦАРІВНИ.

Тільки гляне, усьміхнеть ся,
Серце пташкою забєть ся,
І зрадїє, мов дитя,
Від солодкого чутя.

Баламутить, опяняє,
Душу співом наповняє,
Ніби промінь осяйний,
Усьміх любий, чарівний.

Так би й линув скрізь за нею,
Сьвітосяйною зорею,
В ореолї райських мрій,
Сподїваня і надій...

Нехай не буде між нами нїодного, який, співчуваючи з недолею наших братів в рідним краю, не поспішив би з підмогою на нещасні жертви війни.

Жертвуймо всї! Жертвуймо по можности як найбільше!

Всї внески жертводавців і гроші треба посилати на адресу: Rev. E. Sydoriak, 42 Van Buren St., Passaic, N. J. Чеки і мані-ордери треба виписувати так: „Ukrainian Alliance of America".

Українська Рада в Америці.

ВАЖНЕ ДЛЯ ПП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ЧАС. „СВОБОДА".

Сим повідомляєть ся ПП. Передплатників, що повідомлень про скінчене передплати Адміністрація „Свободи" не висилає. Длятого просимо, щоб кождий передплатник звертав пильну увагу на дату скінченя реченця його передплати, яка находить ся при кождій адресі, наклеєній на часописи. Приміром: 14.18 належить розуміти, що передплата часописи кінчить ся 14-го січня 1918 року. Колиж передплатник до 10 днів по скінченю передплати не відповить її, то дальша висилка часописи буде йому здержана. Сподїваємось, що ПП. Передплатники прикороваять ся до сеї постанови, та будуть завчасу спішитись з відновленєм передплати.

Адміністрація „Свободи".

Сими днями вийшла з друку книжочка про

Митрополита ШЕПТИЦЬКОГО

Ціна 25 центів.

ВЕСЬ ДОХІД ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКР. СИРОТИНЕЦЬ В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Се книжку можна купити у: 140-140
ST. BASIL'S ORPHANAGE,
882 N. 7th Street, Philadelphia, Pa.

Вже вийшов з друку

КАЛЕНДАР
У. Н. СОЮЗА
НА 1918-тий РІК.

Ціна разом з пересилкою 50 центів.

Гроші і замовленя посилайте на адресу:

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ХТО ХОЧЕ ПРОЧИТАТИ?

Чи хотіли би Ви лепше жити? Чи хотіли би Ви лекше працювати? Заробляти більше грошей? НЕ ВЖЕЖ ЩО ТАК!

Всі ті Ваші бажаня сповнить ся, як Ви будете знати англійський язик. Подивіть на своїх знакомих, говорячих по англійськи, як їм все в достатнє. Вони читають англійські газети, ходять до театрів, беруть ся до торговлі і все понімають. Чи Ви не хотіли би стати такими? Коли Ви одабо або і зовсім не знаєте англійської мови, то не марнуйте ані тиші часу, а таки сьогодня напишіть до нас лист і, взамін 10 центів грішми або марками, а ми вишлемо Вам пробну лекцію і покажемо Вам як ми гарантуємо вивчити Вас в трох місяцях говорити, читати і писати по англійськи за незначайно малою оплатою. Учитати до сеї школи лекшо. Ми учимо заочно. Лекції висилаємо почтою до всіх країв Америки. Тисячі людий вивчили ся тим способу і тепер вони дякують нам. Те саме зробите і Ви. — Адресуйте: 102—

AMERICAN PREPARATORY SCHOOL
525 W. 47th St., New York City.

ПОЗІР НА ПІСТ І СЬВЯТА!
Небувала новість в Америці.

Виробляю правдивий старокрасний пахучий олій з конопельного сїма. Хто хотів би замавити, нехай напише до мене і хай не хоче сам писати, най подасть в оголошенє свому просвященому а ми його замовить.

Поліяк маю малий запас сїма, то хто хотів би мати на пост і сьвята, нехай зараз замовить, бо пізнїйше запас вичерпає ся.

Кварта олію коштує $1.60, ½ кварта 85 цнт., ¼ кварта 45 цнт.

Висилаю також квашену капусту в бочівках на 10 галонів, квашена на старокрасний спосіб дуже добра, бочівка 10 галонів коштує $3.75.

Замовленя враз з грішми шліть на адресу:

D. PRUCHNICKI CO.,
120 S. Heald St., Wilmington, Del.

Агенти на місцях до розпродажи потребую.

УКРАЇНСЬКИЙ
Артист-Маляр

ВИКОНУЄ РІЖНІ МАЛЯРСЬКІ РОБОТИ, ЯК: ЦЕРКОВНІ ОБРАЗИ, ПОРТРЕТИ, ХОРУГВИ І НАЙБІЛЬШУЄ ФОТОГРАФІЧНІ КАРТОЧКИ.

Адреса: 67с—

V. SIROTENKO,
c/o "SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

КОЛЯДИ НА МІШАНИЙ ХОР.

Партитура обнимає 40 сторін друку і виносить 5 місяців, містить в собі 35 пісень на Рождество Христове. Музика найвизначнїйших наших композиторів, впорядкована під народну мелодію. Ціна $1.50. Замовленя посилайте на адресу: 39с—

UKRAINIAN BOOK STORE,
139 N. 6th Ave., Scranton, Pa.

ПРОФЕСОР ЛІКАР
B. F. MULLIN
гідний довіря лікар спеціяліст ДЛЯ УКРАЇНЦІВ.
411 4th AVENUE,
(напроти почти)
PITTSBURGH, PA.

X-Ray (електричне) бадане.

38-літна практика лічення десятки тисяч недужих людий. Без згаду на всі Ваші недуги, прийдіть радучити ся. Удаємо дуже найлїпші ліки з Европи і Америки і з другої сторони сьвіта. Ми лічимо всіх пацієнтів. Я лічу у всіх случаях, які найду відповідні до лічення. Прийдіть до мене, а запевняю, ви скоро будете здорові. 145

ПРИЙМИ ЦІНИ.

БЕЗПЛАТНЕ БАДАНЄ.

ГОДИНИ ОФІСОВІ: від 9. рано до 7. веч. В неділї від 10. до 2. полуд.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Чи Українці, Чехи, Словаки, Румуни і инші австро-угорські народи є ворогами Злучених Держав?

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

На таку тему написала вступну статю нюйорська англійська часопись „Глоб" (ч. 55, з 5. падолиста 1917 р.), яку ось-тут подаємо в перекладі:

Лиш одна часть президентової промови — пише „Глоб" — здасть ся викличе певне непорозуміне; лиш один вимок дасть підставу для німецької пропаганди. ...Та точка промови, де говорить ся про наше становище супроти внутрішної політики Австро-Угорщини, є неясна. Вона явно дає підставу думати, що ми не чуємо глибокої симпатії для поневолених народів, які стогнуть під німецьким і мадярським ярмом. Вона дозволяє Австро-Угорщині контролювати свою власну долю способом, який говорить їй, що вона є нерозділною державою і що Відень та Будапешт мають право робити з поневоленими Славянами так, як їм хочеть ся. Що президент не думав пропустити такого натяку, видно хоч би з того, що вже в слїдуючій точці він говорить про „визволенє народів" Австро-Угорщини. Що більше, цілий тон промови є в суперечности з тим, щоби Габсбурґам дозволити бути дальше такими імперіялістами, якими вони хочуть. Мимотого, коли схочеть ся натягати сю промову, то можна сподївати ся, що Німці і Мадяри, які претендують запанувати над Чехами, Поляками, Словінцями, Словаками, Українцями, Румунами, Хорватами і Сербами, будуть голосити, що президент полишив справу сих народів. Але наші славянські товариші, які бажають пораженя Австро-Угорщина, так як Альзатці бажають пораженя Німеччини, не будуть отуманені, що може бути певним, сю тактикою. Що буде зроблене в тій справі, не знати ще напевно, але держава, яка приняла Кошута (мадярський революціонер), не є тою, що попирає приязнь з габсбурською тиранією.

Український співак на чужинецькім концерті.

На концерті „Німецької Музичної Консерваторії" в Ню Йорку, який відбув ся у вівторок (4 с. м.) вечер в залї „Музичної Колеґії" при 58 у-лици, попісував ся перший раз перед чужинцями п. Гнат Палажій, ученик згаданої консерваторії. Пан Палажій відспівав гарним баритоновим голосом звісну композицію Лисенка до слів Шевченка „Мені однаково". Гості (їх була повна саля) оплескували щиро спів п. Палажія, а присутні Українці, котрих було кільканайцять, не могли натішити ся з того приводу, що їх земляк так гарно попісав ся перед чужинцями, і що на концерті нюйорської консерваторії залунала перший раз громова українська пісня.

Пан Палажій має сильний голосовий матеріял з дуже красною барвою. Коли він попрацює над собою кілька літ і набере відповідної мужеської сили (йому тепер щойно 22 роки), то американська Україна буде мати ким похвалити ся перед музикальним сьвітом.

Желаємо нашому молоденькому співакови щирої витривалости в музичній праці (він побіч співу учить ся також гри на фортепяні) і як найкрасших успіхів.

Літературна „позичка".

Сими днями вийшов з друку „Календар Канадійського Русина" на 1918 рік. Редакція сього календаря вважала за відповідне передрукувати з календаря У. Н. Союза на 1918 рік отсї уступи (рахуємо лиш оригінальні, заплачені У. Н. Союзом): Її. Василько (оповідане), Відки Канада дістала ся свою назву, На вандрівці (оповідане — з календаря У. Н. Союза на 1917 рік), Цар Соломон і пчоли, Найстарше місто для богомольців, Хінська билиця, Засади для удержаня житя, З нужди до маєтку, Засади богатіня, Як виглядає мілярд, Як роблять черевики, Сила комах, Вартість читаня книжки, Як вгадувати погоду, Вплив погоди на людий, Земля яко пожива, Воскресенє народу (від слів: „Центральна Рада здобула собі відразу признанє й авторітет у сього українського населеня" і т. д. аж до слів: „Є се перший випадок в історії, що якась держава узнає Жидів за нарід"). Редакція „Календаря Канадійського Русина" доробила до сеї останної статї маленький вступ та закінчене і назвала дотичний уступ: „Вєсна для народів Росії і воскресенє українського житя". Окрім повисших статий редакція згаданого календаря передрукувала з нашого календаря кілька афоризмів (на стор. 245-тій).

Як бачимо, редакція „Календаря Канадійського Русина", „випозичила" собі з календаря У. Н. Союза аж 17 уступів, але ніде ані єдиним словечком не зазначила, що ті уступи є „позичені" з чужої комори...

Ми за се не редакцію „Календаря Канадійського Русина" не гніваємо ся, але сей факт зазначуємо тут тому, що хтось, діставши в руки календар У. Н. Союза і календар „Канадійського Русина", побачить у обох такісамі уступи і не буде міг вирішити, хто від кого „випозичив".

Шановним читачам „Календаря Канадійського Русина" на 1918 рік подаємо отсим до відома, що календар У. Н. Союза на 1918 рік вийшов 1½ місяця скорше ніж „Календар Канадійського Русина" на 1918 рік.

Австрійські горожани будуть правдоподібно увільнені від війска.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Ходить чутка, що на случай виповідженя війни Австро-Угорщині тисячі австрійських і угорських імігрантів, які мають перші натуралїзаційні папери, будуть звільнені з армії Злучених Держав.

Чужинецькі жінки таксамо погані, як і мущини.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Міністерство справедливости приготовляє проєкт, аби женщини вчислити також між ворожих чужинців і за промах супроти закона засудити їх на тяжку роботу.

Понад 1,000,000 мущин автоматично стануть ся ворожими чужинцями з днем виповідженя Австрії війни.

Джан Лорд О'Бреен, спеціяльний асистент головного прокуратора, заявив, що женщини є так небезпечні як і мущини. Сим він згодив ся на жадане президента, щоби женщини, які походять з держав, з котрими Злучені Держави є у війні, клясифікувати яко ворожих чужинців.

В Ню Йорку мають арештувати 4.000 Австрійців.

(True translation filed with the Postmaster at Jersey City on December 7, 1917 as required by the Act of October 6, 1917.)

Нюйоркські власти мають на листі 4.000 імен австрійських і угорських імігрантів, яких мають поарештувати зараз першого дня, як Злучені Держави виповідять війну Австро-Угорщині.

Торговля Злучених Держав з Австрією.

Протягом останних девять місяців до Австрії не експортовано ніяких товарів, але до Злучених Держав прийшло за той час з Австрії товарів за 64.000 долярів.

СТАРОКРАЄВІ ВІСТИ.

За що Керенський казав арештувати інвалідів Українців.

„Газета Гадяцького Земства" (ч. 91, з 1. жовтня 1917 р.) доносить про таку цікаву подію:

По приказу петроградської контр-розвідки арештовано інвалідів Українців, які вертали ся в Росію з німецького полону в заміну за німецьких інвалідів, що були в російськім полоні. Українська військова обласна рада в Петрограді виделеґувала комісію для розслїдженя сеї справи. В склад комісії війшли: підофіцир Ковтун, praпорщик Губенко, лікар Омельченко та інжинір Байзденко. Комісія, розслїдшивши і оглянувши хорих, видала таку заяву: „Арештованих Українців держать два місяці без слїдства і суду. Контр-розвідка слухає лише своїх платних шпигунів, котрі кажуть, що Німці відносять ся лише до Українців ніж до Москалів. Доказів ніяких контр-розвідка не має, а має лише підозріня. Вона каже, що нікаки організували ворожі Росії просьвітні та гімнастичні товариства. Лікарська комісія шпиталю ставить ся до Українців неприхильно. Вона вказала на двох, що вони здорові, підчас коли вони є невиліченмо хорі. Всїх їх зіпхали в одну кімнату, хоч є межи ними хорі на сухоти".

Вибори у винницьку міську раду.

Дня 9. вересня 1917 р. у Винници на Поділю відбулись вибори до міської ради. Виставлено 15 списків, які можна поділити на три групи: політична, національна й горожанська. При виборах голосувало лише 51% виборців, то є 15.410 осіб, з того 3.985 жовнірів.

На 57 радних одержали:

група політична	36
група національна	19
група горожанська	2

Після національностий радні поділені так:

Жиди	24
Українці	18
Москалі (або „Малороси")	8
Поляки	7

Характеристичне, що майже усе військо голосувало або за большевиками або за українськими соціялістами. Большевики дістали від жовнірів 2.686 голосів, а українські соціялісти 1.000 голосів.

В місті українські соціялісти дістали 1.000 голосів, а большевики 553 голоси. Додати треба, що центр міста дав більшість голосів або Жидам або Полякам; зате краї міста голосували виключно за Українцями. („Подільська Воля").

Грузинські Українці для галицьких засланців.

В Тифлісі, столиці Грузії, є „Народний Дім", збудований Грузином І. Зубаловом. При сім домі є секції: грузинська, українська (істнує від 1911 року), вірменська, московська, жидівська, осетинська, асерська, грецька, польська, литовська і музична.

Дня 11-го марта 1917 року українська секція устроїла величавий вечір, присьвячений памяти Тараса Шевченка. Вступне слово про Шевченка виголосив на московській мові Грузин Ломтатидзе. В концерті брали участь оперові співаки-артисти І. Алчевський і Деменченко. Чистий дохід, який виносив понад 600 карбованців, призначено для галицьких українських засланців на Сибіри.

Подільський Союз Кредитових і Ощадно-Позичкових Товариств.

З днем 14. мая 1917 року як доносить „Подільська Воля" — Подільський Союз кредитових і ощадно-позичкових товариств числив 75 товариств. З того 43 ощадно-позичкових і 32 кредитових. Членів у товариствах є 57.791, а відкритий їм кредит виносить 8,529,879 карбованців.

Пасива Союза виносить 5,334.590,66 карбованців, з того:

	карбованців
Основний капітал	720.971.22
Резервовий капітал	127.014.50
Спеціяльний капітал	152.653.55½
Вкладки	2,922.441.71
Инші (довги, проценти і т. п.)	1,411.509.67½

До повисшого білянсу не вчислено рахунку від 21 товариств, які не надіслали своїх звітів.

„Вільна Українська Школа".

У Києві почав виходити журнал „Вільна Українська Школа", видавний Всеукраїнською Учительською Спілкою. Журнал виходить місячно, 10 разів на рік (крім липня і серпня); перше число вийшло у вересни 1917 року. Редаґує комітет (А. Бакалинський, Л. Білецький, О. Дорошкевич, С. Русова, Ю. Сірий, Ф. Сушицький і С. Черкасенко). Своє співробітництво зголосили видатнїйші українські педагоги.

Програма журналу: у загальна частина (розпорядженя українського міністерства); новійші течії в европейській педагогіці яко підвалини нової школи; орґанізація нової школи (учитель, ученики, батьки, окружене, Дисципліна і т. п.); низша школа (а — програма і розклад предметів, б — методичні вказівки щодо викладових предметів); середня школа (а — методика предметів в українській ґімназії, б — українознавство в московських середних школах); висша школа: позашкільна освіта; питане професійної орґанізації учителів; хроніка освіти; бібліоґрафія.

Адреса (тимчасова): Володимирська 42, клюб „Родина". Ціна 12 карбованців на рік. За редакцію відвічає С. Черкасенко.

„Стрільці".

Київські „Театральні Вісти" (ч. 3-4,, за період від 15. цьвітня до 15. мая 1917 р.) доносять, що Омелько Островський написав для львівського українського театру драму на чотири дії „Стрільці".

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Велика експльозія в Галіфаксї; місто лежить в руїнах.

В четвер (6. грудня 1917 р.) о 9-тій годині рано в пристани Галіфакс (півострів Нова Шкотія, належить до Канади) ратунковий корабель, наладований поживою для бельгійців, наїхав на французький корабель „Монт Блянк", який був наладований амуніцією. З приводу ударени тисячі тон амуніції, яку владовано до корабля в нюйоркській пристани, вилетіли у воздух. Відгомін було чути 60 миль довкола пристани. Мілярди кусників розпаленого зелїза, сталї, куль і шрапнелїв вилетіли в гору, а відти падали на землю, убиваючи найменьше 2.000 людий. Ціле місто в одній хвили опинило ся в руїнах.

Огню ще не погашено і лучають ся дальші катастрофи. Кілько є ранених людий, не можна ще точно обчислити, але їх числить ся вже на тисячі. На улицях разом з руїнами лежать убиті мущини, женщини і дїти. Многі з них були ранені, але сконали, бо не можна було дати їм ніякої помочи. Коли наступила темна ніч, то на кілька миль від Галіфаксу видно було червону луну. Матеріяльні страти числять на мілярди долярів.

Папа стежить за подіями в Росії.

Кардинал Гаспарі, папський міністер заграничних справ, заявив, що папа дуже пильно стежить за подіями в Росії і сподїваєть ся в найкоротшій будучности видати нову заяву з приводу російських дипльоматичних документів. Ватикан заявив кардинал Гаспарі — дуже пильно слїдить зміни в російськім правительстві. Усуненє цариючої партії уможливило папі зносити ся посередно з російськими католиками. Доси всякі письма папи до католицьких властий в Росії мусїли переходити через руки російської урядової делеґації у Ватикані. Вкінци у ватиканських кругах обговорюють ся справу признаня російськими католиками папу яко голову своєї церкви.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Г. З., Мілвід, Н. Дж. — Ваше письмо не буде поміщене.

New River Coal Co.
ПОТРЕБУЄ 25 МАЙНЕРІВ З РОДИНАМИ.

Маємо поміщеня для 25 добрих українських родин.

Хто має охоту до праці може там заробити $100.00 до $125.00 кождих два тижні.

Вугле високе від три і пів до пять стіп. Церков, школа і гала для товариств в місци. Комнатічні штори є незалежні. Є добра нагода купити дім на сплати. Майни є положені в области двох зелїзниць, які дають змогу виробити кождий день. Гоневіть ся або пишіть сейчас на адресу: 31в45

Mr. C. P. ANDERSON, McDonald, W. Va.

НЕДУЖІ ЛЮДИ
НАВІДАЙТЕСЬ ДО МЕНЕ СЕЙЧАС!

зі всякими хронічними, нервовими і скомплікованими недугами, які потребують опіки лікаря-спеціяліста.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ
ТАМ ДЕ ЇЙ НАЛЕЖИТЬ НАЙТИ
і зверніть ся сейчас на дорогу до здоровля.

Годині офісові: від 9-ої рано до 4-ої вечер.; від 6-ої до 8-ої веч.; в неділї від 10-ої до 2-ої в полудне.

Користайте з моєї розмірної практики набутої через много літа лікарського досьвіду. Я приміняю найбільше вповні методи з найновійших і всьвіта цінними електро-медичними приладами при лїченю хронічних і нервових недуг.

ПОРАДА ЗОВСІМ ДАРОМ.

Прийдіть поговорити зі мною особисто — і коли я зможу помочи Вам, то я Вам се скажу. Я є спеціяліст хронічних і нервових недуг і лічу найновійшими і найлїпшими науковими методами. Я переважну грунтовно фізичні і лябораторні розслїди кождої недуги. Мое лїчене оказалось успішне в многих упорчатих недугах, які другі не осягнули. Я ратував сотки людий від операцийного стола через мое вчасне лїчене і пораду. Навідайтесь до мене сейчас, коли Ви потребуєте лїчитись. Вислікаю є небезпечне. 103-130

DR. LEWIS, 749 Sixth Ave. між 42-ою і 43-ою ул. New York City

ЗАПЛАТИТЕ КОЛИ ВИЛЇЧИТЕСЬ З НЕДУГ КРОВНИХ АБО НЕРВОВИХ.

Офіс оснований понад 35 літ. Не лїчимо нічого иншого. Уживаємо найлїпших способів лїченя в світї. Ми се знаємо і наші пацієнти се знають. Геморойди рішучо лїчить ся без операції і болю. Ревматизм і всі недуги крови і нервів, без згляду ни старі і тяжкі, скоро лїчить ся при можливо найменьших видатках. 104—

І подумайте над сим! Ні один доктор завдати, як Ви зістанете вилїчені. — Години урядові: від 10. до 5-ої вівторки і суботи від 10. до 8. В неділї від 10. до 1.

HEIDELBERG TREATMENT, 1058 Lexington Ave., NEW YORK CITY.

Знамените предложенє.

Доктор Слон, звісний Х-Рей спеціяліст поручає свою лікарську услугу кождій недужій людині, лише тому, щоби всі ті, котрі були лїчені безуспішно і видали богато грошій на других лікарів без осягненя успіху, могли покористуватися сим знаменитим предложенєм.

НЕ ПЛАТІТЬ ЗА БЕЗУСПІШНЕ ЛЇЧЕНЄ.

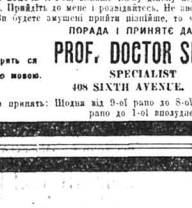

В моїм офісі находять ся всї новочесні модерні, наукові прилади для довладного розслїду і лїченя всїх електричних недуг. Мій ординарний досьвід і вдалий лїкарь, а єдна взята уменьшить Вас об сім. Не ждіть, аж Ваш лікар покине Вас і шиле Вас до мене, а зголосіть ся сами.

СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ.

Я хочу, щоби Ви відносились до мене з довірєм; я хочу, щоби Ви відкрили мене і розказали свої клопоти у своїй власній мові. Пам'ятайте, що я не є звичайним лікарем, але я є спеціяліст з довладною практикою в лїченю таких недуг як Ваша, недуги яку другі лікарі Вам дали. Чим довше Ви були хорі і чим такшою є Ваша недуга, тим більше я й люблю. Я радби так рішити, як і другі, єдиськ не мою. І не хочу ані одного цента з такою завдаткованою Вами грошей, доки я не вилїчю Вас до цілого жизни. Не потребуєте тратити часу від Вашої праці з своєю моєї лїченя є приємний, без жадних болїв; він рішить ся від всїх інших. Я маю знаменити машини для лїченя кождої недуги, які Вас певно вилїкують. Коли Ви зголосите, то я зайнуть Вами особисто, а цїна, щоби вилїчити Вас в можливо найкоротшім часї. Мое докладне розслїдженє при помочи Х-Рей, вказає Вашу дійсну недугу, коли другі її не відгадали. Прийдіть до мене і розмовляйте. Не зволікайте, але прийдіть сейчас. Ви будете змушені прийти пізнїйше, то чому не би не тепер?

ПОРАДА І ПРИНЯТЄ ДАРОМ. 119—

Говорить ся Вашою мовою.

PROF. DOCTOR SLOAN
SPECIALIST
408 SIXTH AVENUE.

Напротив Кауфман Берс склепу.
PITTSBURGH, PA.

Годині приймати: Щодня від 9-ої рано до 8-ої вечер., в неділї від 9.30 рано до 1-ої впоудне.

ФАРМИ

Теперішний час дає нагоду фармерови заробити добрі гроші. Всьо можна тепер продати з фарми по дуже високих цінах, а земля не коштує Вас більше як тоді, коли всякі продукти продавано в четвертій части цїни яку тепер дістаєсь. Ви повинні взятись до діла сейчас. Воно ще кілька літ займе, заки змінять ся відносини доставі поживи, з огляду на можливість продовженя війни.

Ми маємо на продаж значне число малих фарм від 25 до 150 акрів, в добрім положеню, при і в сусїдстві зелїзничих доріг, з вигідною комунікацією на добрі торги в околицях Пітсбурґа і десять до трийцять миль довкола него.

Сї фарми є під управу, загально рівні, добре наводнені, гарна земля, добрі доми, стайнї і потрібні господарські будинки. З деякими продаєсь живий товар і знаряди, по дуже приступних цїнах. Кілька фарм є без будинків. Можна їх купити на вигідних умовах, на місячні або квартальні сплати, за вплаченем умірковаиої готівки згори.

Тут маєте нагоду сейчас набути свою власну хату в добрім сусїдстві, в поблизу шкіл і храмів, належачих до міста, де можете свобідно жити, управляти майже всї потрібні річи для родини і в короткім часї позбудетесь тягару довгу, чим й забезпечите свою родину на случай смерти.

По інформації пишіть у своїй власній мові до! 145147

WESTINGHOUSE REAL ESTATE COMPANY,
1319 Park Building, Pittsburgh, Pa.

ЧИ МАСТЕ РЕВМАТИЗМ? ЧИ ВАШ АПЕТИТ ДОБРИЙ? ЧИ МАСТЕ КЛОПОТИ З ЖОЛУДКОМ, НИРКАМИ АБО У ТРОБОЮ? ЧИ ВАМ ДОКУЧАЄ ЗАПІР?

ЧИ ВАША КРОВ Є ЗЛА?

СПРОБУЙТЕ НАШУ ПРАВДИВУ МІНЕРАЛЬНУ СІЛЬ

Гарантована хемічна чиста мінеральна сіль, такожина як і у всіх европейских мінеральних водах.

ЗА УСПІХИ РУЧИТЬ СЯ.

Набудьте пачку Natural Mineral Salts, розпустіть всю в одним гальоні води і пийте її чверть шклянки (4 стакані водички) кождого ранка або рано і вечер в поважних случаях. 145c54

30 ДНІВ ЛІЧЕНЄ $1.00.

Даром 25-центовий сіль Natural Rheumatic Liniment. Даром з кождим замовленем Natural Mineral Salts перед Різдвом.

PARKVIEW LABORATORY,
3716 N. Lawndale Avenue,
CHICAGO, ILL.

NEW YORK

30 мль. доларів, 29 широких, 7 міліонів мешканців, чуда світа.

ВЕЛИКА НА ВІД СТОРІН КНИЖКА

з фотографічними знимками улиць, парків, музеїв, палат і публичних будинків. Будинок Вуаворта, високий на 55 поверхів, зображений на суму $50.000.

Горішні зображені 75 ст. високо попад улиці, палати міліонерів і хати бідних, сцени великого зігрішеня і злочину; цілі що складають ся зі 100 мостів і цілі чудові будови, підмальовані в гарних фарбах, се все буде жерелом несвичної розкоші для Вас і Ваших приятелів. Книжка гарантована, містить в собі 116 великих образців, взятих з правдивих фотографій. 145-49

Ціна тілько 75 цит. з переслиною.

Вишлють почтовий мані-ордер або стемпси. — Адресуйте:

UKRAINIAN NOVELTY CO.,
104 Avenue A, New York, N. Y.

В кождій українській хаті повинен находити ся календар Українського Народного Союза, який коштує тільки 50 цнт.

Недужі мущини і женщини

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

З ЯКОЮБУДЬ ХРОНІЧНОЮ, НЕРВОВОЮ І ДОЛЕГЛИВОЮ СЛАБОСТЮ, ЯКІ ВИКИГАЮТЬ ОПІНИ ЛІКАРА СПЕЦІЯЛІСТА.

ШУКАЙТЕ ПОМОЧИ ТАМ, ДЕ Її МОЖНА НАЙТИ.

І вертайте правою дорогою до доброго здоровля.

PROFESSOR
Dr. ALDEN
717 LIBERTY AVE.,
PITTSBURGH, PA.

Години урядові: від 9-ої рано до 4-тої попол., а вечерами від 6. до 8-мої.

В неділі від 10. рано до 2. попол.

ОГЛЯДИНИ НЕ БУДУТЬ ВАС КОШТУВАТИ НІЧОГО, коли відкаєте ся його опіці. Докладні ОГЛЯДИНИ відкривають Ваш ПРАВДИВИЙ ФІЗИЧНИЙ СТАН і впровадять Вас на добру дорогу до здоровля, защадять Вам терпіня і усунуть всякі неповности.

Доби лікарські. Найновійші успішні методи, медичні і електричні апарати. Поновлене уладженє. Все тут як найлїпше для недужих людий.

Сотки мущин і женщин уникнули операцій через посліпше застосованє найновійших наукових метод.

Коли Ви не могли найти доси ніяки у Ваших терпіньах і сумнєвите в Ваше здоровлє, то зголосіть ся до МЕНЕ і переконайте ся які успіхи можна осягнути для Вашого здоровля, при приміненю найновійших метод у лїченю.

ЧИ ВИ ТЕРПИТЕ

на обдавлене нервів, болї в кишках, втрату памяти, бите серце, слабість нервок, задужливість, пригнобленє, болї голови, дрожи, ослабленє членів тіла; болячки, сверби викиди, катар, нечуе ухо, болї жолудка і в кишках, болї горла, горлянку, запір, ревматизм болї, пруди? Сї як і другі недуги є первою ознакою яка може принести шкоду Вашому здоровлю.

Я лічив мущин і жінок через довгі роки. Вані відвідини упевнять Вас про мої спосібности і вповолять Вас, що я помощу Вам в скорім часі. Я лічу сам причину недуги а її симптоми зступають скоро. Памятайте, що порада є зовсім безплатна. — Приходіть до мене сейчас, коли шукаєте помоги лікарської. Звертайте є пєдпєнє.

Prof. DR. WM. ALDEN, 717 Liberty Ave., Pittsburgh, Pa.

Війна! Війна!

ЧИ ХОЧЕТЕ БАЧИТИ ЯК ВИГЛЯДАЄ ТЕПЕРШНА ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА? Чи хочете бачити як відбувають ся найбільші боротьби в Галичині, Росиї, Франції і Туреччині?

Чи Ви хочете бачити як воюють цеплини у воздусі а субмарини на мори. То Вам можете побачити у себе в дома і то дуже таким дешевим.

На дім ми отримали велику кількість воєнних образків до СТЕРЕСКОПУ. Знаєте що таке стерескоп? Найлїпший сорт коштує лише 87.00 — І. Н. Ш. серія, то є 75 ст. високо образців за $1.50
25 образків подорож кожеся сьвіта за..... 50 ц.
25 образків світа Бітва Христа за..... 50 ц.
25 образків подорож по великих містах американських за ..... 50 ц.
25 образків подорож по святій земли за... 50 ц.
25 образків подорож по Америці довкола Нью Йорку за ..... 50 ц.
25 образків подорож через панамський канал 50 ц.

Всї образки і стерескоп виносять на суму $5.50 але хто хотіле се оголошене скоро і прийше $3.00 тому вишлемо всї знадні образці і стерескоп а в додатку дамо еще дві всякі мали які є дуже потрібні кождому від сего пору. — Всї листи і замовленя адресувати: 145-49

UKRAINIAN NOVELTY CO., 104 Avenue A, NEW YORK, N. Y.

Мущини!

Чому маєте вести клопітливе житє, коли Ваша кров є „заражена"?

ЗАВДАЙТЕ СОБІ САМІ СЕ ПИТАНЄ.

Прикмети хронічних і нервових недуг. Ці ознаки ви занедбаєш, вічнять ся звичайно загальним вичерпанєм сна, деколи божевілєм і смертию:

1. Ужучеиї? 2. Пригноблений? 3. Задорости голови? 4. Злєпі? 5. Болї голови? 6. Вухи болї? 7. Слабе тяжаєє? 8. Слаба память? 9. Коротий відчиз? 10. Болаєть? 11. Реаігнація? 12. Вразовність? 13. Зачуваєте? 14. Дрожі? 15. Всякі болоти? 16. Рани і викиди скірні? 17. Затемнене в очах? 18. Привиди? 19. Відчуваєте зимна з горячими перестрілами? 20. Дрожаєе нервів? 21. Гаєи жолудка? 22. Бите серце? 23. Слабе циркуляціи крови? 24. Зимні і зачуєнє рук і ніг? 25. Недостатуочі і забарвлена мочі? 26. Болї в удах і ослабленє долїшних частий тіла? 27. Катар? 28 Напруженє? 29. Слабости нирок і мікура? 30. Як і які инші мужеські терпіня?

Мущини у всїх дорогах житя терпіть від нервових недуг, многих ослаблень тіла і крови, тому Ви не повинні боятись, щоби не посміяти ся відвідати сего експерта і спеціяліста мужеських недуг.

Чому мій спосіб є переповнений? Кожда мої методи лїченя не були благородні, безпаєдні, поступові і найновійші, і не мій он инші тяжкість шкодливих довірєм людий в Шікаго, як се виказує моя широка і стадо простакуча практика. А безплатість мущин, котрі приходять до мене, є післані мущинами, котрі я лїчив на попівій слабости. Ви можете сьміло відвідати мой курацій.

МОНАТ МУЩИНИ: Др. Годгенса порада буде для Вас цінною. Ви можете вернути до дому в старім краю вільні від недуг і слабости. Приходіть і поговорите по приятельськи. Се буде Вашим правим кроком і НІЧОГО ВАС НЕ КОШТУЄ. Много з моїх пацієнтів приїздає з далекої дороги задля моєї спеціяльної курациї. 145bc—

DR. I. W. HODGENS
35 South Dearborn St., corner Monroe Street,
2nd floor, Crilly Building, Room 208 and 209
CHICAGO, ILL.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. ся, Володимир, від. 323, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінг відбудеть ся 16. грудня, в 2-ій годині пополудни. Кождий член повинен з'явити ся на сей мітінг, бо з приятелиних рад відпаде ракі, яку братство уділить. Будемо приймати нових членів до братства без вступного, то є до 1. Січня 1918 року. Просимо всїх членів явити ся на означений час, бо буде виборчий мітінг і рішати свої належитости, тому важне щоб станути суспендовані. — В. Лилак, секр.

ЮНІСТАВН, ОГАЙО. Тов. ім. Івана Франка, від. 17, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся в неділю, 9. грудня, точно о годині 2-ій вечер, у Николи Матрафайла, під числом 244 Натер сенеет. Кождий член має явитись на той мітінг, бо є важні справи до полагодженя. Довтучої члени мають вирівнати свої належитости, то є вносити і станути суспендовані. — В. Лилак, секр.

АСТОРІЯ, Н. Н. Бр. ся. Николая, від. 5, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся в суботу, 8. грудня с. р., о годині 7-мій вечер, у Николи Матрафайла, під числом 244 Натер сенеет. Кождий член має явитись на той мітінг, бо є важні справи до полагодженя. Довтучої члени мають вирівнати свої належитости, то є вносити і станути суспендовані. — В. Лилак, секр.

ГАМІЛТОН, ПА. Бр. ся. Ар. Михайла, від. 85, повідомляє всїх своїх членів і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеть ся в 2. грудня 6. р., о 3-тій годині пополудни в церковній гали. Кождий член мусить явити ся безусловно, бо маємо важні справи до полагодженя, а між иншими вибір кольекторів до збірання жертв для бідних сирот. Будеть ся приймати нових членів до братства за даромо, а до У. Н. Союза після статута. Дорогі Родичі! Користайте з такої рідкої нагоди і заобезпечуйте свою родину на чорну годину. Не забувайте, що У. Н. Союз є найстарший і найлїпшим нашою організацією в Америці. — О. Шаравара, предс., О. Костюк, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. „Укр. Січ", від. 59, повідомляє своїх членів і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеть ся в неділю, 9. грудня 6. р., в годині 2-ій пополудни, в Стовій читальни, 4071 Пембрук стріт. На тім мітінгу будеть ся вибирати новий уряд. Всї довгучої члени мають свій довг сповнити. Кождий член повинен кожи відзвіди (ленту) товариства, як рівнож кождий член і кождая членина повинні постарати ся о „Ярицьку прецент" для нашого товариства, а тим прецентом буде кождий новий член, котрий вступить до нашого товариства. Імена тих членів, котрі вступлять, і тих, котрі привернуть нових членів, будуть записані в історії нашого товариства. Тож до діла, Товариші! Котрий більше приведе? — Уряд тов. „Укр. Січ".

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. „Запорожська Січ", від. 355, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінг відбудеть ся дня 16. грудня с. р., точно о годині 2-ій пополудни. Кождий член має явити ся на сім мітінгу під карою 50 цнт., а урядники 81.00. Буде вибір нових урядників і предложенє в вносин і розмаїтих справ рік. Довтучої члени мають вирівнати свої належитости, бо инакше будуть виключені з нашого товариства і з У. Н. Союза. — С. Горощак, предс., М. Водиар, секр., Н. Калетурка, касс.

ВІЛМІНТОН, ДЕЛ. Бр. ся. Івана Хрестителя, від. 247, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеть ся в четвер, 13. грудня с. р., о годині 7.30 вечер, в гали церковній. Кождий член має вирівнати всї свої належитости, бо се буде остатний мітінг в сім році, то треба всї рахунки покінчити на річний мітінг. Будеть ся приймати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Тож хто ще не є членом нашого братства і У. Н. С., має тепер добру нагоду записати ся до нашої організації тут на американській земли. Памятайте, що У. Н. Союз є найлїпшою і найсильнїйшою українською запомоговою організацією на чужині. Не забувайте за свої книжки і дїти, має прийдуть і заобезпечує їх на чорну годину. — М. Вінн, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Н. Тов. „Запорожська Січ", від. 397, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеть ся в неділю, 9. грудня, о 2-ій годині пополудни, в гали при Джозеф і Нассау стр. Просить ся, щоби кождий член прибув на мітінг і заплатив свої місячні вкладки, *бо не нарахти ся на виключенє з відділу і з У. Н. Союза.* Котрий член не явить ся на мітінгу, а не дотримає доклуг, то буде від 9. грудня суспендований. — Д. Бігун, секр.

В кождій українській хаті повинен находити ся Календар У. Н. Союза.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ.

Заходом спів. тов. „Бояи" при участи всїх Братств і Товариств в Перт Амбой, відбудеть ся

в неділю, дня 9. грудня 1917 р.

КОНЦЕРТ
В ЧЕСТЬ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ПРОГРАМА:

Вступне слово ..... о. П. Чапинський
Дамка Ти, о дївоньки мм..... хор
Люблю дивитись (сопран і алт), дует і в-ні Ю. Зволинська і в-ні Ю. Грабар
Боже великий, єдиний і вказанка другі пісень ..... хор шкільних дїтий
І спочинуть невольники, утомлені руки ..... хор жіночий
Декламації шкільних дїтий.
Широкий луг ..... хор
Тарас Шевченко (відчит) .....
..... п. Микола Д. Величко
Огні горять ..... хор
Декламації шкільних дїтий.
Вязанка пісень ..... хор жіночий
Уривки з Вечерниць ..... хор
Відпов місець. відпов дїтий (на смерть Т. Шевченка) ..... хор
Закінчено: Народний гимн „Боже воскресила Україна". 145
Діріґент хорів дякуючиться п. С. Грабар.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7. ВЕЧЕР.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Просьвітно-драматичне товариство в Філядельфії відіграє перше представленє

НАЗАР СТОДОЛЯ

драма в 3-ох діях Т. Шевченка.

в суботу, дня 15. грудня 1917
в MERCANTILE HALL,
519 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Початок о годині 7-ій вечером.

Режисер д. Т. ГУЦУЛЯК.
Діріґент д. А. ГЕЛА. 45c47

Музика власна Просьвітного Драматичного Товариства в Філядельфії, Па.

ЦІНИ МІСЦЬ: І-рядні 75 цнт.; II-рядні 50 ц.; III-рядні 35 ц.; ґалерія 25 ц.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до роботи на полах Ніаґ-Валлей лежічий в Джерзи Сіти і Ілек Тем. Платня 30 цнт. на годину, а в неділї і сьвята півтора часу. Голоситись до: 145-48
DOCK J. (Wm. Spencer & Son Corp.), Jersey City, N. J.

Потрібуємо свого шваґра ГРИГОРІЯ ЯРУШИНСЬКОГО з села Сапоги, повіт Торгін. Перед роком робив при лїсїнцї в Норт Дакоті. Хто би о нїм знав або він сам, звольте голоситись на адресу: 145-47
JACOB S. PROCUK,
Box 113, Julian, Mont.

Потрібуємо ПАВЛА ІВАНЮКА і НИКОЛУ ЛАЗОРЧИНА, походячих з села Баїна, повіт Вижниця, Галичина. Перед 4 роками перебували в Бінґгемтон. Хто би про них знав або вони сами, прошу голосити ся на адресу: 144
IWAN TORAK,
Box 300, Moline, Ill.

НА ПРОДАЖ в Берґен Нойт, Байонн, Н. Дж., дім на одну родину, 8 кімнат. Гобірд „Ворінґтаф" шпури. Ціна $3.200. Голоситись до: 145
HALE,
123 W. 3rd St., Bayonne, N. J.

Потрібуємо свого товариша ДМИТРА БАХОРА з Бохорова, пов. Станиславів. Тому 7 лїт приїхав з Прус до Заучених Держав. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 144-47
LUKA HARMATUK,
207 E. 98th St., New York, N. Y.

КОЖДИЙ ЧЛЕН У. НАР. СОЮЗА АБО ПЕРЕДПЛАТНИК „СВОБОДИ"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотїли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ

КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:

„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети бо часте читанє веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарнї „Свободи".

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Заходом Драматичного Кружка з дїльниці BROOKLYN—WILLIAMSBURG

відограєсь

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 9-го ГРУДНЯ 1917 Р.

в гали Українського Народного Дому 217-219 East 6th Street, New York, N. Y.

історичну драму зі співами і танцями п. з.

„ГАЙДАМАКИ"

або „ПІМСТА ЗА КРИВДУ"

К. П. Мирославського.

ЗМІСТ ДРАМИ: Дїя перша, Гонтї з Варшави; дїя друга, Коліївщина; дїя третя, Гултяй Гайдамаки; дїя четверта, Пожар Хутора і Пімста.

Рік дїєть ся на Україні за часів Гонтї і Залїзняка.

В гру взяли знамениті аматерські сили.

т. Жуковський — т-ка Рубінська — т-ка Портна
т. Ніхрай — т. Шевчук — т. Пащак
т. Побідимський — т-ка Дамбіс — т-ка Ковзон
т-ка Шевчук — т. Бенко — т. Федина

Режисер п. А. ПОЛІЩУК. Музикант і діріґент п. СМОЛИНСЬКИЙ.

Початок точно о годині 6-ій вечером.

РОДИНЦІ! Хто бажає видїти живий образ як знущалась польська шляхта над українським народом, як рабували і мучили та убивали невинних і безборонних українських парід, то як завзято боронили наші предки проти самовольствоі, ой спішить на се представленє а певно не пожалкує. Хто хоче видїти як танцювали наші славі Запорожці любої їм танець козак, най прийде; а ей день будуть ташковати первоклаєні танцюристи. Тож приходіть усї а своєю присутностию причинитесь богато до закупленя бібліотеки при Укр. Народнім Домі в Ню Йорку, бо часть доходу йде на висше згадану ціль. 145

ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ КОМЕРС.

Продаємо гарне шваґра, ЯСЬКА ЮНКА і сестру ЮСЕНЬКУ ЯЦУК, родом з Підгаєць, пов. Бережани, котрі перед 8 роками перебували в Сент Пол в Бразилії. За їх адресу дам $10.00 нагороди. Хто би о них знав або вони самі, нехай зголосять ся на адресу: 144-46
MELANIA JACUCH,
100 St. Marks Pl., New York, N. Y.

Потрібуємо ЯНТОХА ГРЕЧНОГО з Дзраївка, пов. Теребовля. Перед тим роком перебував в Тулсіц, Н. Й. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 143-45
LEON GRETCHNY,
c/o St. Milanowich,
193 Grand St., Jersey City, N. J.

Потрібуємо свого брата МИХАЙЛА МЕРГЕЛЬ з села Сланік, пов. Бірчи. Перед 5 роками перебував в Буфало, Н. Й. Хто би о нїм знав або він сам, прошу голоситись на адресу: 143-45
MARY GRETCHNA,
c/o St. Milanowich,
193 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКА ГРОСЕРНЯ НА ПРОДАЖ в добрім місци між Українцями, як рівнож і иншими Славянами. Бизнес вже вироблений через 5 років. Мущу середати з важних причин. Голоситись до: 144-46
ВАСИЛЬ ВОЗЬНЯК,
192 Tilghman St., Allentown, Pa.

ПОТРЕБА БАРБЕРА до роботи на стало, добра платня для доброго молодого чоловіка. Голоситись до: 144-46
ІВАН ГИНОВСЬКИЙ,
187 Tilghman St., Allentown, Pa.

ЛИШЕ ДЛЯ САМОТНИХ пішлемо 5 фотографій найгарнїйших жінок за одержанем 20 цнт. сріблом або марками. Відповоле завезенє. Пишіть до: 109c
INTERNATIONAL SALES HOUSE,
1 Union Square, New York City.

ЧИ ВИ ЧИТАЛИ КНИЖКУ „ДОЛЯ РОБІТНИКІВ"?

Як не читаєте, то вложіть в лист 10 цнт. і адресуйте „Доля Робітників" Box 22, Herkimer, N. Y., а дістанете сейчас. Будете мали живий образ українського робітника і його положенє в чужині. Хто купить буде задоволений. 4-6

ПОШУКУЮ партнера з готівкою $200, в цїли принятя співудїлу в ціли принятя бизнесу. Нагода подвоєнє або потроєнє своїх гроший. Пиши до: 139c154
T. R. KRYZANOWSKYJ, Engineer,
10 Wunderlich Place, Chester, Pa.

ДАРОМ вишлемо 2 ІЛЮСТРОВАНІ КАТАЛЬОГИ ріжних річий: як: годинників, ланьцушків, перстенів, музичних інструментів, рекордів, ґрамофонів, сестрів, шапок, капелюхів і много других всяких річий. Та як що посїдаємо великий склад всяких книжок, як: біблії, байки, казки, колядн і календарі всякі. Пишіть сейчас на адресу: 40
AMERICAN SALES CO.,
1926 W. Huron St., Dept. II,
CHICAGO, ILL.

ПОСТІЛЬ З ПІРЯ $6.50.

Нові подушки з пірія $1.25 за пару. Величина і повна вага ґарантовані. Цїнє нове і санітарно дозлянене. Найлїпше 8-цнові пошин. Пишіть по нові катальоґи.
SOUTHERN FEATHER & PILLOW COMPANY, Dept. R-169,
Greensboro, N. C.

УКРАЇНСЬКА АКУШЕРКА.

З довголїтною практикою перепроваджує пологи з найлїпшим успіхом. 135bc45

Свої услуги поручає Вп. Родимцям.

А. ШУМЛЯНСЬКА,
(2 фльор фронт, по правій руцї)
175 E. 4th St., New York, N. Y. 137-148

УКРАЇНЦІ З АЛЕНТАВН І ОКОЛИЦІ!

Чи чули ви, що в Алентавн істнує

Перша Українська Реставрація

під назвою

6TH WARD RESTAURANT
211 Tilghman St., Allentown, Pa.

КАРПОВИЧ і ТКАЧ, властителї.

В сїй реставрації дістанете відповідні потреби по умірковаїй цїнї, як рівнож не потрібно Вам знати чужої мови, бо можете жадати в своїй рідній мові чого самі забажаєте. 144-46

Так само для тих, котрі хочуть приїхати до Алентавн і не знають місцевости і не мають знайомих, удайте ся до нас, а ми вам дамо потрібні інформації.

НОВІ ОБРАЗЦІ

правдиві фотографічні репродукції з житя ГАРНИХ ЖЕНЩИН і дївчинок, колєгованої відповідно до природи. Вилїдеть в ширині: 8 на 10 цнт. 4 марками, ґрішми або мані-ордером.

OWENS PUB. CO.,
2336 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y.

НАЙНОВІЙШИЙ СПОСОБОМ

зробимо волосє з лиця і инших частий тіла

РАЗ НА ВСЕ, БЕЗПОВОРОТНО

за дуже малим коштом. — 145bc54

Усуваємо також прищі, жовнини, чорнушки, жовті плями, знаки місця і другі нечистости шкіри і скіри. Зголосіть ся особисто або пишіть до:

THE SPARROW CHEMICAL CO.,
Dept. K. 196 East 4th St.,
NEW YORK, N. Y.

Хорі мущини вилїчені!

Dr. CAUFFMAN

СПЕЦІЯЛІСТ
607 MARKET ST.,
PHILADELPHIA, PA.

ЛІЧИТЬ ВСЇ МУЖЕСЬКІ ХОРОБИ В ТИЖНЯХ, КОЛИ ПЕРЕДШЕ ТРЕБА БУЛО НА СЕ МІСЯЦІ ЧАСУ.

В нашім офісї не бракує пінних уряджень, які вже можна купити за гроші, або які ми видумала наука лїкарська.

ПРИХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Ми обіцяємо Вас чесно і фахово і вилїчимо вас в можливо найкоротшім часї, а сильно дим на се може здобути ся лїкарське знанє.

Если Ви хорі на жолудок, ревматизм, безсонність, нервовість, коли Ви скоро перетомуєтесь, а потім кепсько себе почуваєте, то прийдіть до мене порадити ся.

Я також лїчу слабість очий, рота і уч. Если у Вас чути неприємний запах з рота, если Ви терпите плїсню після цїи, если у Вас є обвдад або опухлене під очима, если Ви чуєте себе слабим після сну, то порадьте ся зі мною.

Я особисто лїчу кождого хорого, маючи його більше як увагі. Я набув на свого офісу електричні машини, котрі дають мені можливість доглянути внедовзі результат хороби. 139c—

Перша порада даром.

Цїни за лїченє умірковані.

Dr. CAUFFMAN, 607 Market St., Philadelphia, Pa.

Години приняття: від 9. рано до 8. вечером; в неділю від 10. рано до 1. пополудни.

ВИХІД

за

3 МІЛІОНИ.

Винахідник п. Л. Г. Перман продав нерано свій винахід, опатентований під ч. 1.052.270, фірмі J. S. Bache & Co. в Новім Йорку за 3 МІЛІОНИ ДОЛЯРІВ. — коли чему на 3 міліони знаходить ся в нашім бюрі. — ВИНАХОДИ є найлїпшим дорогом до осягнення БОГАТСТВА. — Маєте яку ідею до ОПАТЕНТОВАНЯ, хочете знати, що можна ВИНАЙТИ, пишіть до нас у своїй мові по наш провідник винахідів, який Вам БЕЗПЛАТНО вишлемо. 145c—

EDISON PATENT CO.
INC. (SW.) 256 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНЇ „СВОБОДИ", 83 ГРЕНД СТ., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ

Если ви терпите на нову або застарілу хоробу і не дістали жадної помочи у спеціялістів,

Прийдіть до мене —
а я Вам доведу результат

скоро, тревало і за малу нагороду у всїх нервових і хронїчних ваших хоробах.

ОГЛЯДИНИ ЦІЛКОВИТО ДАРОМ.

Наслїдком успішної довголїтної практики і задля уживаня найновійших і признаних наукових метод лїченя при помочи електрики і вдихуваня я обіцяю Вам в кождім часї можливо найлїпші успіхи.

Через осторожне ознайомленє з ціною що до Вашої услуги: лїченє приноровлюєть ся точно до кождої недуги.

При лїченю ревматизму, нервових і хронїчних болїзнь і т. п. я уживаю найновійшу цукровицю, яка помагає, не перериваючи Вашої роботи.

ПРИЙДІТЬ ЩЕ НИНІ. — НЕ ВІДКЛАДАЙТЕ.

Dr. HANNON, СПЕЦІЯЛІСТ
146 East 14th Street,
Напроти Tammany Hall
NEW YORK CITY

Години офісові: Денно від 9. рано до 4. попол.—Вечер: від 6. до 8. В неділї і признані сьвята: від 10. до 2. в полудні лише.

ОСОБНИЙ ТОЧЕКАЛЬНИЙ ПОКІЙ.

Лїкарська поміч

у Д-ра М. ВІЛКЕСА, 56 RIVINGTON ST.

Лїкар з Києва. Має 20-лїтну практику. Обслугує членів многих Товариств а його союзна лїкарська опіка є звісною многим Українцям в Ню Йорку і околицях. 118c—

Лїчить всякі недуги, як: ревматизм, кашель, хороби легких, катар жолудка, болї в кишках, болї в боках, рунах і ногах та других частих тіла.

Коли Ви не осягнули належної помочи у других лїкарів а Ваша недуга стала застарілою і хронїчною, то не тратьте надії а зверніть ся прямо до мене а я уживю весь обширний досьвід, щоби Вас вилїчити за умірковану цїну. — Сирні і хронїчні недуги лїчу спеціяльним електричним способом. — Для лїпшого розслїду недуг уживаю електричні машини „екс-рець". Коли Ви не можете в якомсь часї прийти до мене, то радиу Вам приїхати до моєї кабінету для оглядини Вас. За се жадну нову заплату. Для замісцевих пацієнтів стараємось о мешканє і чисиємо низькі цїни за лїченє.

ПЕРША ПОРАДА ДАРОМ.

DR. M. J. WILKES,
Office 56 RIVINGTON St., Аптика 34 RIVINGTON St.,
NEW YORK CITY.

Години офісові: від 10-ої рано до 10-ої вечер.

ЧИ ВИ ХОРІ?

Станьте і застановіть ся, НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ.

Ми відкидуємо се до хорих людий нашого краю, котрі терпіли ревмі лїта і не дознали нїякої помочи.

DR. SELKIN & DR. GLASSMAN,

знайшли свою власну методу, яка протягом 3 місяців вилїчує помочи людям і також помогає Вам.

Спеціяльне лїченє хорої крови і заважене крови. Коли ви нервові і чуєте ся хорим і умучеим рано, то ти безумовно потребуєте нашої помочи. Коли Ви чуєте болї в кишках, в шрках, в мітурі, болї або запорох голови, БОЛЇ АБО ГАЙН в долгуку перед або по їдженю, болї в суставах або в ногах, ревматизм, болї в кишках, кровавленє або гемороїди, то ви потребуєте нашої помочи. Ми лїчимо при помочи електрики і X-Рей машини і уживаємо ростинного зіля і корінь приготованого в нашій лябораторії.

МЕДИЦИНИ $1.00

Наш цїлий дім має 4 поверхи з знайвійшими приладами лїчничими машинами і найновійшими електричними машинами. Нема такого другого місця в Ню Йорку, яке може вам помогти, без ріжниці чи недуга триває кілька лїт і переконайте ся самі в офісі. 143—

Dr. S. J. Selkin і Dr. I. Glassman, 182 Lexington Ave.,
(коло 31-ої улиці) NEW YORK CITY.

Години офісові в будні дни від 10. рано до 8. веч.; в неділї від 10. рано до 1-ого.

ПРОТОКОЛ

з XIV. головної конвенції Українського Народного Союза, відбувшої ся в днях 22-го до 27-го жовтня 1917 р., в „Harrisburg Board of Trade Hall", 112-114 Market St., Harrisburg, Pa.

—o—

(Дальше).

СПРАВОЗДАНЄ

предсїдателя „Просьвітної Комісії У. Н. С.", о. Волод. Сполітакевича, із дїяльности „Просьвітної Комісії" У. Н. С. за час від 1. жовтня 1914 р. до дня 22. жовтня 1917 року.

Вкінци додам ще і се, що „Просьв. Комісія", стараючи ся доконче на тім поли бодай щонебудь зробити, всїм школам, які на дане оголошенє і письма, спеціяльно до них писані, згодосили ся, а згодосило ся 61 шкіл, дала даром кождій школї збірку книжочок в числї 65, вартости $15 за $2.10, то є книжочки з видавництва „Просьв. Комісії" зовсїм даром, а з видавництва „Свободи" 75% опусту. Більше понад се ми не чули ся на силах зробити.

Трета точка програми „Просьвітної Комісії" се **робота загально-просьвітна.** Щоби мого справозданя довго не проволїкати, то скажу коротко, що „Просьв. Комісія", бажаючи по своїм силам задосить учинити тій точцї, запровадила:

1. Бібліотеки віддїлові. Таких бібліотек повстало 85. В склад такої бібліотеки входило 67 книжочок вартости $13, а відданих за $2.50.

2. Устроювано популярні відчити, яких було 75 до 80. Зміст сих відчитів — популярно-науковий, а іменно про шкідливість алькоголю, про хосен зі шкіл, про культуру і цивілїзацію і т. п. Також при помочи сьвітляних образків переповіджено повість Гоголя „Тарас Бульба", Шевченкові „Гайдамаки", про Гуцульщину, та кілька байок для дїтий. Такі відчити з початку були оплачувані „Просьв. Комісією" в той спосіб, що прелеґентови плачено $4 і кошти зелїзницї. Таких відчитів на кошт „Просьв. Комісії" було около 20. Прочі відчити устроювало ся в той спосіб, що прелеґента оплачували люди в місцевости, де відчит мав місце.

3. Від часу до часу в „Свободї" поміщувано ріжні поклики, заохочуючі людий до ширення просьвіти, закладаня шкіл, посиланя дїтий до шкіл і т. п.

4. Всюди там, де прошено „Просьв. Комісію" о заложенє читальнї, „Просьв. Комісія" не відмовила нїколи, але зовсїм безплатно член „Просьв. Комісії" їхав на свій власний кошт і читальню в данїй місцевости закладав. Тілько робили члени „Просьв. Ком." на поли загально-просьвітнім.

Лишаєть ся ще четверта і послїдна точка в програмі „Просьв. Комісії", а іменно **стипендії.** „Просьв. Комісія" в протягу трох минувших лїт уділила зворотних стипендій в сумі $2.330, з чого У. Н. Союз з фонду народного виплатив $1.850, а „Просьв. Комісія" зі свого 3-центового фонду уділила $480. Стипендії давано лише тим, котрі дійсно її потребували і на неї заслугуи.

В той отже спосіб сповняла „Просьв. Комісія" обовязок, який наложила на неї гол. конвенція в Бофало, Н. Й.

В тім то моїм справозданю я хотїв лише представити Вповаженим Делеґатам, яка робота робила ся, бо инша річ, який овоч чи хосен ся робота принесла. Коли зважить ся однак всї трудности, які „Просьв. Ком." мала до поборення, і то трудности моральні та матеріяльні, то після моєї гадки зробило ся много. Инша річ, що богато людий критикувало і критикує роботу „Просьв. Комісії". Критиків у нас завше було, є і буде подостатком. Нїхто однак з тих критиків в протягу минувших трох років ані разу не віднісся до „Просьвітної Комісії" і не вказав на зле і недобре, що було в роботї „Просьв. Комісії", подаючи рівночасно спосіб лїпший чи корснїйший. Критика розумна, то є сего рода, яка вказувала би на злі сторони і рівночасно подавала спосіб і раду до лїпшого, є завсїди пожадана і „Просьв. Комісія" сего рода критикам дуже вдячною булаб, але критика сего рода, щоби назвати все, що робить ся чи пишеть ся, немудрим, злим чи глупим, не подаючи рівночасно причини, длячого воно так є, як також не подаючи способу і вказівок до осягненя лїпшого — се не критика, але звичайна кирпня.

На тім я кінчу своє справозданє, яко предсїдатель „Просьв. Комісії" У. Н. С., а Вас, Вповажні Делеґати, прошу: Скоро прийшло би до сего, що „Просьв. Комісія" малаб і на будуче мати місце в У. Н. Союзі, дайте тій „Просьвітній Комісії" відповідний фонд, до працї конечний, і помагайте їй **ділом, радою, словом і письмом,** а тодї певно „Просьвітна Комісія" У. Н. С. принесе такий пожиток, який принести повинна.

По сїм наступив звіт секретаря „Просьвітної Комісії", п. Д. Андрейка як слїдує:

ЗВІТ ПРИХОДІВ „ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ" У. Н. СОЮЗА ЗА ЧАС ВІД 1. СЕРПНЯ 1914 Р. ДО 30. ВЕРЕСНЯ 1917 Р.

Рік	Місяць	ПЕРЕДПЛАТА: Просьвітні книжочки У. Н. Союз	Просьвітні книжочки Инші	„Пльвітка" У. Н. Союз	„Пльвітка" Инші	З продажи власних видавництв Пр. книж.	З продажи власних видавництв „Пльвітка"	З продажи чужих видавн. Инші	Жертви і датки	Инші приходи	Фонд стипед.	Разом
1914	Серпень		58.80		2.00			3.50	13.95	8.70		86.65
	Вересень		1.75					50	3.60			5.85
	Жовтень	822.40	50						22.25			843.15
	Падолист	300.26	1.75		1.00							303.01
	Грудень	420.00	12.00	300.00	1.75	38.25		1.35	20.36			793.71
1915	Січень		4.00	150.00	3.00			70	1.50			162.87
	Лютий	371.88	3.90		2.10			20	1.50		400.00	779.58
	Март	456.90		260.00				3.20	9.40			729.50
	Цьвітень	198.63	2.65	130.00	1.50	10.90	1.50	2.70	4.16			352.04
	Май	186.72	3.00	130.00	1.50	1.20		20	4.08	93		327.63
	Червець			140.00				1.00	9.60	8.80		149.40
	Липень	373.44			40				9.95			383.79
	Серпень	184.59	1.50	30.00	1.00	1.00					250.00	468.09
	Вересень	181.18	1.50			13.20		1.80	30.40		300.00	528.06
	Жовтень	171.93		30.00					5.00		1.04	207.57
	Падолист	194.10				7.56		7.50	27.00			236.16
	Грудень	187.56		30.00				1.50	12.50		250.00	481.56
1916	Січень	186.72	85			19.50	10	1.25			1.32	299.74
	Лютий	206.28		30.00								236.28
	Март	222.18	1.50		40	31.75						255.83
	Цьвітень	221.01		30.00		315.00					100.00	666.01
	Май	225.87	1.75			55.43						283.05
	Червень	224.25		30.00							15.00	254.25
	Липень	237.18	1.85		40							239.43
	Серпень	240.72		30.00								270.72
	Вересень	246.51										246.51
	Жовтень	253.06		75.00		29.50					550.00	909.56
	Падолист	259.77				90	80				2.50	263.97
	Грудень	260.52		30.00							5.00	295.52
1917	I-ший квартал	265.80				20.50		4.00			15.00	305.30
	II-гий квартал					16.00					15.00	31.00
	III-тий квартал					3.00					15.00	18.00
	Разом	7.103.44	97.00	1.415.00	15.05	563.63	2.40	29.20	175.25	17.50	59.46	1.850.00	11.327.93
	„Сальдо" з лиця 1914 р.												1.377.78
	Загальний дохід по 30 вересня 1917												12.705.71

ЗВІТ РОЗХОДІВ „ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ" У. Н. СОЮЗА ЗА ЧАС ВІД 1. СЕРПНЯ 1914 Р. ДО 30. ВЕРЕСНЯ 1917 Р.

Рік	Місяць	Платня персоналу	Видатки адміністр.	Портерія	Власні видавництва Пр. книжок.	Власні видавництва „Пльвітка"	Комісії Инші	Чужі видавнцтв.	Праці письм.	Інвентар уряджк.	Інвентар бібліот.	Инші видатки	Стипендія	Разом
1914	Серпень	191.50	6.62	4.53	3.13	4.24		39.77	39.90	4.25	7.78	10.00		311.72
	Вересень	194.00	1.92	3.59	3.02	4.08					24.72	8.10		238.43
	Жовтень	155.00	427.35	4.84	235.77	287.03	84.75	5.25	35.00		1.79	9.65	100.00	1.346.43
	Падолист	155.00	7.01	1.90	121.81	108.38							100.00	494.10
	Грудень	120.00	33.54	1.70	114.00	107.18		57					100.00	476.99
1915	Січень	120.00	15.21	1.87		121.02							200.00	458.10
	Лютий	120.00	15.52	90		13.29					13.05		100.00	262.76
	Март	20.00	36.31	1.41	590.24	343.67						25.41	200.00	1.217.07
	Цьвітень	20.00	19.61	49	44.01	129.44	30.00					24.39		267.94
	Май	20.00	27.91	14.25	279.41	116.86	83.25			2.50	76	43.10	49.00	628.04
	Червень	20.00	15.50	4.57	.05							18.20		58.32
	Липень	20.00	38.43	3.87	100.11	35.50						6.55		204.46
	Серпень				220.00									220.00
	Вересень	20.00	29.19	26.22	60.00	30.28							75.00	240.69
	Жовтень	50.00	63.36	11.08	218.11	5.00				18.93			325.00	691.48
	Падолист	30.00	14.91	1.34	104.00	55.12							100.00	285.37
	Грудень	30.00	32.77	12.25	270.00	37.00								382.02
1916	Січень	30.00	38.54	3.53	110.00								100.00	282.07
	Лютий	30.00	2.18	85	102.21	35.00								170.24
	Март	30.00	47.59	1.12	506.16									585.47
	Цьвітень	30.00			331.70	30.00							140.00	531.70
	Май		24.83	4.84	248.77	5.00							200.00	483.44
	Червень	60.00	30.68	1.01	60.00	35.00					9.47			196.15
	Липень	30.00	26.00	1.06	264.31									321.40
	Серпень	30.00	40	1.02	210.04	38.06								279.52
	Вересень				150.00									150.00
	Жовтень	60.00	38.82	7.63	131.95	75.00							550.00	863.42
	Падолист	17.50	74.16	56	280.37									372.59
	Грудень	5.00	3.50	70	250.28						50			259.98
1917	I-ший квартал	15.00	77.63	8.17	180.00									280.80
	II-гий квартал	15.00	35.84	70										51.54
	III-тий квартал	15.00	51.16	30										66.46
	Разом	1.653.00	1.236.52	126.62	5.189.78	1.596.15	198.00	45.59	74.90	25.68	57.07	145.40	2.330.00	12.678.71
	„Сальдо"													27.00
	Загальний розхід по 30. вересня 1917													12.705.71

МАЙНО ПРОСЬВІТНОЇ КОМІСІЇ У. Н. СОЮЗА з днем 30. вересня 1917 р.

1. Готівка з кінцем вересня 1917 р. 27.00
2. Готівка в підручній касї менаджера 50.00
3. Засіб книжок в магазині 1,847.47
4. Інвентар — уряджене 215.79
5. Інвентар—бібліотека, книжки, ноти і образ. 715.66
6. Зворотні стипендії 2,680.00
7. Праці письменні 485.07
8. Книжки і друки для адміністрації 192.25
9. Довжники за книжки 198.20

Разом 6,411.44

(Дальше буде).

Дописи.

З TOLLESTON, IND.

Подяка за труд делеґатови.

Нераз і так буває, що довідаємо ся скорше, що дїєть ся десь далеко від нас, а не знаємо, що дїєть ся близко нас. За приклад беремо лише справи народно-українські в Америцї.

Толестон, Інд., є віддалений від Шікаґо, Ілл., усего 30 американських миль, але довідати ся яро розвій Українців в Шікаґо є дуже тяжко, бо Українцї є там пороздїлювані на партії і гуртки і як що роблять, то тілько члени даного гуртка дістають відомість, а позамісцеві Українцї, не належачі до даного гуртка, хиба припадково довідають ся про жите-буте якогось гуртка, в Шікаґо.

Хоч Гарісбурґ, Па., є віддалений від Толестон около 700 ам. миль, то ми скорше довідали ся, що дїяло ся в Гарісбурґу 22. жовтня с. р., ніж те, що дїяло ся в Шікаґо 28. жовтня с. р. А знов Джерзи Сіти, Н. Дж., є віддалене від Толестон около 900 ам. миль, а мимо того відтам ми скорше довідали ся, як зістала полагоджена справа від. 100 У. Н. С. на XIV. гол. конвенції, ніж від славного делеґата з від. 106 У. Н. С., котрому члени зі 100 віддїлу поручили своє заступництво, не знаючи про злі наміри і підлі штучки Українців-інтелїґентів з Шікаґо, Ілл., до котрих належав також і делеґат з 106 від. У. Н. С.

Пригадую собі, як оповідали мені ще в старім краю, як одного разу вибрали члена громади, аби звідав ся у п. старости (повітового), що мають з одною справою зробити, або щоби сказав, як її полагодити, а сей післанець пійшов тай вернув з нічим. Питають його висланники, що він там довідав ся, а він відповів, що пана старости він не застав і йому казали чекати до шестої години перед вечером, а що йому прикрило ся чекати, бо бачив, що не по його гадцї пійшло, то він вернув перед часом, не полагодивши справи. Тодї йому сказали члени громади: „Туманє! та чогось там їздив?"

Чи тими словами треба би питати ся і делеґата з 106-го віддїлу У. Н. Союза? Ми кажемо що нї, бо ми вже знаємо, чого він там їздив; се стверджує те, що стало ся в недїлю, 28. жовтня с. р., в Крехняка гали у Шікаґо.

Хто-ж з нас, членів 100 віддїлу У. Н. С., міг знати про тайні і нїчкемні зносини шікаґовського інтелїґента-Українця, котрий в дволичний спосіб представляв ся яко запопадливий та дбалий прихильник народного добра, а він не міг подбати про переведенє двох малих справ дуже маленької громадки Українців, а не то щоби дбав про тисяч разів більшу громаду. А про народні справи то і мови нема, щоби він дбав. Розбиванє народного 24-лїтного здобутку не можна звати дбалостию. Як ще буде дбати таксамо про розвій Фе-дерації, як про розвій У. Н. С., то з певностию ся дбалість буде така хосенна, що з Фе-дерації зродять ся ще щось нового на загладу народного добра, а на хосен чиєїсь особистої кишенї.

Від 28. жовтня є явний доказ, що він дбає про справи особисті й аристократичні, а не про справи народні.

Прикро є бути заведеним на поручених справах, але ще прикрійше, а навіть дуже болючо на серци є, що завелся на довірю та поручило ся справу такому українському достойникови і то ще з Шікаґо. Инші кажуть, що так, як зробив делеґат з 106 від. У. Н. С., таксамо роблять хрунї, але ми сего казати не хочемо, бо се неприлично взагалі.

Кажуть також, що п. М. Січинський єдиний брат п. Емілії Струтинської, а п. Ем. Струтинська є жінкою о. Струтинського. А яка рідня є др. Сїменович і др. Гриневецький, не відомо нам, досить, що се репрезентує красну гармонію. Соціялїст від „Народа" і „Робітника" є попиранний в його змаганях визначними греко-католиками, котрі разом випрацьовували способи на знищенє найбільшої української орґанізації, котрою є У. Н. Союз — на се лиш, аби вони могли верховодити, або дати почин до розпаду великої хосенної української інституції в Злучених Державах, в сей спосіб, щоб усунути дбалих і чесних головних урядників з заводительства за се, що вони не хочуть повинувати ся їх примхам.

О, просьвітителї! Деж є розум?! Розбивати лиш на се, аби з розбитків будувати нове, котре таксамо може бути розбите з чиєїсь індивідуальної гадки, або погляду, як се вже було попередно?

Коли такий соціялїзм є згідний з поглядами гр.-кат. сметанки в Шікаґо, або навідворот, то або соціялїзм сей не посїдає ще такої науки як гр.-кат. провідники з Шікаґо, або гр.-кат. сметанка з Шікаґо вже засмерджуєть ся.

Панї Е. Струтинська лучше би зробила, як би своєю головою не розбивала твердого народного хосенного здобутку; а коли чуєть ся на силах, нехай на незабудованій ще землї виставить памятник для жіноцтва. Українське жіноцтво в Злучених Державах не має ще ані журнала-місячника, анї тижневої часописи, анї жіночого віддїлу при українських часописях, і нема ще в Америцї женщин українських, котрі би взяли ся за таке дїло. Панї Е. Струтинська могла би дати почин на сїй необробленій ще ниві. А о. Струтинський, др. Сїменович і др. Гриневецький (сей, що так дуже попирає справи Фе-дерації) можуть допомогти в сїм дїлї, тимбільше, що їм вже ненависний розвій У. Н. Союза, і той час, який вони посьвячували для розвою У. Н. С., поєзтає їм вільний.

Колиж У. Н. С. після їх гадки не є хосенний, то чим хосеннїйша є орґанізація така, як У. П. Р. О. Гайдамаки, або Руско-Народний Союз, або Провидїнє, а навіть така славна соціялїстично-політична Фе-дерація?

Ми-ж, Українцї і Союзовцї, застановім ся над сим, маймо ся на бачности і не піддавайтесь ся під їх шкідливі впливи, котрі розбивають перше на се, аби четверте на-сїм будувати. Лекше бо є одно удержати ніж чотири.

Моральнїйшої науки в „Народї" чи „Робітнику" не подасть і п. М. Січинський, як та, що є в лисьмі сьвятім.

Як ми завели ся вже на докторах, професорах, сьвященниках і академіках, то де нам належить ся гуртувати? **В народній інституції, в У. Н. Союзі, а не деинде.** А як прийде нас вибирати делеґатів на конвенцію, то остерігаємо віддїли і їх членів, аби були осторожні при виборах і не вибирали таких визначних одиниць, котрі що иншого предкладають, а що иншого дїлають на шкоду тим, з чиєї волї зістали вибрані.

Члени 100 віддїлу У. Н. С. в Толестон, Інд.

З CENTRALIA, PA.

Театральне представленє.

В тутешній місцевости відбуло ся дня 11. листопада б. р. представленє „Ой не ходи, Грицю, та на вечерницї". Довго лишить ся нам у памяти той день, бо і справдї представленє випало надзвичайно гарно. Аматори вивязали ся зі своїх роль знаменито. Анна Баландович відограла ролю Марусї дуже гарно. Ролю Грицька грав А. Хрещевський досить добре. Ролю Хоми Петро Височанський відограв вдоволяючо. Ролю Галини А. Дудун відограла дуже добре. Ролю Дарини відограла Е. Дудун добре. Парубки і дївчата вивязали ся зі своїх роль знаменито. Ролю Вустї відограла Калина Грабарович, яка справдї нагадувала собою правдиву підхмелену бабу. Не дармо мущини взяли собі за примівку і вигукують тепер: „Пяний як баба на вечерницях".

Одно тілько мож було зауважити — трохи за слабі співи, а то тому, що тепер осїнне повітре за остре і аматори набавили ся перестуди, тож тяжко їм приходило ся витягати голосом. Але зате орхестра спомагала їх уміло і знаменито, отже і пісні випали вдоволяючо.

Коли з увагою приглянутись і розібрати всю справу правдиво, так щоб не перехвалити анї не перебороцити, то видно, що Центральцяни люблять і плескають народну штуку і рідну українську пісню. Справдї вони не лишають ся позаду других, але йдуть шляхом просьвіти до красшої долї.

Честь Вам, Центральцяни! Йдїть бодро вперед, а всї враз, розповсюднюйте українську пісню і штуку, нехай чужинцї побачать, що наша штука і пісня не уступила жадній чужій зі шляху, а може навіть і випередила її...

По представленю відспівано гимн „Ще не вмерла Україна" і люди розійшли ся задоволені домів, щоб відпочити по щїлоденній тяжкій працї.

Одні аматори із занепокоєнем роздумували, як би їм найлучше зробити поступ, і вкінци згодили ся, що треба згуртувати ся всїм до купи, і от дня 18. м. м. зійшли ся на раду і оснували Драматичне Товариство імени М. Лисенка. На разі вписало ся 15 членів (тепер — як нам доносять — є вже 45 членів. — Ред.). Вибрано слїдуючий уряд: А. Хрещевський, предс.; І. Ковалишин, секр.; П. Височанський, кас.; Е. Дудун, заступниця, предс.; К. Масинець, заступниця секр. Для утримання ладу і порядку І. Жолобайлюк і М. Ліптак.

Н. Тодор, режисер.

52 АКРОВА ФАРМА

до спродаяя. Земля вироблена, нема каміня, ані ліса, земля чорна, родить ся пшуна, овоєра і взагалї всьо, дім новий о сїмох кімнатах, будинки нові, сад з яблоками, цїлий інвентар, пара коний, 2 корови, 50 курий, сїно, овес, кукурудза. Цїна 88.500, $4.500 готівки а $4000 на сплату.

JOHN SCHMITH,
Box 101, Whippany, N. J. 133-145

Читайте українські книжки і газети бо часто читане водо до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цїнник книжок до друкарнї „Свободи".

ПОЗІР! ПОЗІР!

НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ!

ТЕАТЕР УКР. НАРОДНОГО ДОМУ

— відограє —

в суботу, дня 8. грудня 1917 р.

о годинї 7.30 вечером,

в концертовій гали Укр. Нар. Дому, 217-219 Іст 6-та ул. в Ню Йорку

комедію в пятьох актах І. Тобілевича

„МАРТИН БОРУЛЯ"

ОСОБИ:

Мартин Боруля.....тов. М. Мелешко
Палашка, його жінка.....
.....т-ка А. Васьлькова
Марія, їх дочка.....т-ка К. Іванечівна
Степан, їх син.....тов. В. Шарик
Герасїй, шляхтич..тов. П. Пападевський
Микола, його син.....тов. У. Р.
Протасїй, чиншовик.тов. М. Бевверський
Дузьський, чиншовик.....тов. М. Кольчук
Найбельський, реґістратор тов. М. Байдюк
Тришальов .....П. П.
Омелько.....тов. Бражник
Трофим, найнят Боруля...тов. С. Маркто

Режисер П. К.

Музика тов. ім. Лисенка.

ВСТУП З ГЕТЧКОМ: Бріселя І-го ряду 75 цент.; II-го ряду 50 цент.

Тікета можна набути в Укр. Нар. Домі, а в день представленя при касї від 2-гої години пополудни.

Українцї! Се єсть перше представленє, котре грає Театр Укр. Нар. Дому, В тім театрі зкурупацьких найлучші артистичні сили, який метою є працювати для штуки а не для зиску.

Тому сподїємось, що загал схоче оцїнити безкорисну працю сих людий і вдїнре їх змагання як морально так і матеріяльно і то тим більше, що цїлий хосід з представлення призначений на вицїнчене Укр. Нар. Дому. 144-45

Коляди і щедрівки

на Різдво Христове і Богоявлене з додатком инших пісень церковних, котрі то повинні знаходитись в кождій українській хатї.

Цїна коляд для кождого досить приступна — лише 25 цент. з пересилкою.

Замовленя і гроші посилайте на адресу:

СВОБОДА,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАДАНЄ І ПОРАДА ДАРОМ!
Др. СПІЛЛІНҐЕР

Посьвятив ся для хорих, незаможних людий, котрі не є в можности платити високих цін за своє бадане.

НОВІДОМЛЯє, що застарілі недуги можуть бути вилічені без ужитя ножа, без ужитя ліків при помочи електричних приладів. Рівночасно в богато таких случаях, які передше вимагали операції, можна нині вилічити цілком лише тим самим способом без ужитя ножа.

Маю в посїданю найновійші машини, при яких помочи можу заглянути до внутра і зкладати зазорні внутренности людського тіла і костий та пізнати причину недуги. Другою машиною можу впровадити струї електричного світла в тіло і забити ними заразливі бацилї, які є причиною всїх недуг і звичайним недомаганьм. Той спосіб лїченя є не тільки нешкідливий, але дійсно поискінїй і дуже корисний для кождого пацієнта. — БОКЛОЮ ПАЦІЄНТА, котрого узнаю за невиліченого, не підіймаюсь лїчити. Однакож кождого, котрого узнаю до вилїченя, стараюсь вилїчити в як найкоротшім часї.

ГОДИНИ: офісові в понедїлок, середи, і пятницї від години 9. рано до 12. в полудне. У вівторки і четверги від 9. рано до 8. вечером. В суботу від 9 рано до 9. вечер. В недїлї від 9. рано до 12. перед полуднем.

ДОКТОР І. СПІЛЛІНҐЕР,
153 E. 18th St., New York City.
близько стації елевейтер 3-ої евені і субвею.

Dr. KOLER,
638 Penn Ave., Pittsburg, Pa.
ЛІКАР
(говорить по українськи)

DR. KOLER є одиноким лікарем в Пітсбурґу, котрий відбув свої студиї в Варшаві, має 28 лїт досвіду у лїченю. Я лїчу ревматизм, пропуклину, гемороїди, шкрофулян, недуги легких, серця, жолудка, утробу, нирок, кишок, міхура, шкіри, як і всї недуги мужин, скорочені часї чистотою крови. 914 і 606 уживаєть при лїченю недуг крови. Розмість ся особисто, почтою не лїчу. 105

Години приняти: від 9. рано до 8. веч. в пятницї від 9. до 5. лише. в недїлї від 9. до 2.

Читайте „Свободу" і приєднуйте їй нових передплатників!

ДО ХОРНХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю

поручає всїм терпляним Українцям, так мущинам як і женщинам свої успішні лїкарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЇМА НЕДОМАГАНЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, НЕДУГИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ, ЗАПАДЕНЄ СЛІПОЇ КИШКИ І Т. Д. 105—

Доконує всїмі найтяжшої операції мущин, женщин і дїтий в своїм офісі або в домі пацієнтів, спеціяльно же на пропуклину при помочи спеціяльста з Відня.

Єсли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірєм свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть почт. марку.

Dr. B. HOHENBERG.
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул)
New York City.

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон: 1882 Stuyvesant.

SANTAL CAPSULES MIDY
МОЧОВІ ВІДХОДИ
регулює в 24 ГОДИНАХ
Кожда дачка має напись з MIDY
Уникайте підробів.

НЕДУГИ МУЩИН
Я є одиноким спеціяліст недуг мужеських в Пітсбурґу, котрий говорить по українськи.

Найдовше істнуючий, найуспішнїйший і заслугуючий на довірє спеціяліст недуг мужеських, котрий уже своє знає і довголїтну практику віддає для услуги недужих.

DOCTOR LORENZ.
II. поверх. фрфт. 76-80
644 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
Урядові години: Щодня від 9. рано до 8. веч. В пятницї від 9. рано до 8. веч. В недїлї від 10. до 2.

ДАРОМ!

Кождий дістане катальоґ найтарнїйших речий і що потреба кажде, хто подасть мені свою адресу і залучить 1 цент. марку на оплату перевозки. 10—
International Sale House,
1 Union Square, New York City.

ЗВІСНИЙ DR. GREY
СПЕЦІЯЛІСТ.
ЙОГО ОФІС ІСТНУЄ ПОНАД 30 ЛІТ.
117 E. 17th St., New York City,
близько Union Square.

Коли терпите на нирки або міхур, болї крижий, голову або груди, кашель, застуду, очему, нервовість, катар, слабости носа, горла і жолудка, серця, запір, пропуклину, гемороїди, фістулу, ревматизм, невральґію або яку иншу недугу, їдіть до добре звісного і давно основаного офісу д-ра Ґрея. Коли лікар, котрий лїчив Вас ще не вилїчив Вас, прийдіть до мене безпроволочно.

ПОРАДА ДАРОМ.
ЛІКИ $1.00.

За професійну обслугу числить низькі цїни.

Години: від 9-ої до 8-ої. в недїлї від 9-ої до 3-ої. 101

ДАРОМ! ДАРОМ! ДАРОМ!

Кождий дістане даром Горопкоп, дом Астрономічний Ворощбит, який пред на... ...ї... ...ї... ...ї